

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_228762

UNIVERSAL
LIBRARY

الشعرية من بيتنا المشرق المشرق

الحمد لله کہ کلام معجز نظامِ حیات بخش و مرغوبِ یقینے

من صنف تاريخ ايامنا مثل الورى خافنا عيانا نوابك علام محبوبك في الخلف محبوبك في الخلف

طبع فاعلام برویه بیام روی علی محمد مطبع طبع کردید

التماسِ مصنف

ریسِ انجم بلکہ خوش چین حضرات شمسِ اسلف
علیہم الرحمۃ مستمِ طب و یا بس کلامِ خود را حاضر خدمت میکنم
اگر خطائے یانیانے که خاصۃً انسان است پشید از ان گذرند
و معاف دارند۔ اگر قابلِ داد باشد مصنف را بدعائے خیر

یا فرمایند

اتمِ علامِ محبوبِ بجائیِ معفی عنہ

گه کشیدن تصویر چین گیویت
نگاه خنجر و شترگان سنان کمان ابرو
اداؤناز تو آتش بخش بر من عاشق
چگونه جان بسلاست بر من ز جور و جفات

قلم ز جوش تحسیر فتا و از مانی
خداک بجز دل است عین پیشانی
ز غمزه و ز کز ثمر بلائی دورانی
که غارت خسرو صبر و دین ایمانی

قطعه بند

نشایدت که بمن جور میکنی هر دم
مگر ز غرت من آگهی نمیداری
که غمرم مدح شیه دو جهان بسردارم
شهنشیه که بدر بایض اسرارش
ببارگاه وے از مورستفیض شود
ز به عنایت ایزد که بھر او بخشید
شیه سر پر نبوت شفیع جسم المم
بین که منظر حق است و صدر لولاک
بخدمتش چو نیازم زیاده از حد است

نبایدت که همیشه دلم بر بخانی
مگر ز رتبه من اے صنم نمیدانی
که جمله نعمت حق بجز دوست از زانی
شعیب و موسی و عیسی گفتند در بانی
نهند بزمیرنگین منصب سلیمانی
جمال صورت و معنی کمال روحانی
که شاهی دو جهانش ز حق شد از زانی
عیان با دوست ز حق راز نائے پنهانی
کنون مطیع ثالث کنم سخن رانی

مطلع ثالث

بحسب معرفت کردگار چون جانی

بحسب ملت اسلام عین انسانی

بلورِ صفیحه هستی مصوّر ازلی
 وجود واجب معنی و صورت ممکن
 بر قیاس بحدوث و سبب کلاه قدم
 اگر بطف نوازی گدای مسکین را
 نگاه قهر بسوی فلک گراندازی
 اگر خشم بدینی بجانب ماهیبد
 نوائی عدل تو چون در جهان شود و نهو
 بزیر حکم تو خلد و جسم و حور و ملک
 ز لطف تو همه معدوم میشود موجود
 ز به چه رتبه که در بارگاه تو خبر تل
 بکشت زار قنائی حاسد جاہت
 بوستان مرادش اگر بهار آید
 بهار گاہ تو آید اگر سکن در جسم
 چه شان و رتبه والاے تو تعالی الله

مثال روئے تو نوشت صورت ثانی
 ز جلہ خلق سبب انظار انسان
 که برگزیده سبجان و عین سبحانی
 و بهر که بخواند بر سر طائی
 بجائے آب کند ابر التشن افشانی
 نفسیر اثر او شود بکیوانی
 ز بهر مدتش کند شیر پیشه چو پانی
 مطیع و سبده امر تو انسی و جانی
 ز قهر تو همه موجود میشود فانی
 کند بشهر خود و بر سر تگس رانی
 چو نزاله کار کند آب ایرنیانی
 کند ز بخت بدش صورت زمستانی
 بزیر دست غلامان خویش بنشانی
 ظهور رحمت رحمان و نور رحمانی

قطعه بند

اگر گه بخیالت رسد ز لطف و کرم
 کند خدمت مایه و بزنبک پلنگ

که رسم جور و جفا از جهان شود فانی
 بموش گر بکند مد زمان نگهبانی

عقاب و خشم تو شد باجی ضلالت و کفر
بیان جلوۀ رمی تو سورت و النور
بعارضت چو زلیخاست یوسف مصری
بدید یک نظر آکس که جلوۀ حسنت
ز کائنات چه باشد که نسبت تو دهم
کجاست فکر من و لافِ حق تو چون حق
سبک تر از پر کا ہے است پیش من سبک
که نوشتن عصیان من بدست ملک
ز عرض حال چه حاجت چمن ہمید انم
چه ممکن است که در دلم ز تو پنهانست
اگر چه زشت عمل کرد دست من کوتاه
ز عین لطف نگه گر کنی برون آری

نوازش و کرمت حامی مسلمانی
ز بهر موئی تو و اللیل ششنا خوانی
بوصف لعل تو لال است نطق سبحانی
بود و دیده اوتا بحشر نورانی
که از بهر آنچه بگویم تو بهتر از آنی
نمود ذات شریف ترا شناسانی
چنان ز بار گنه شد مرا اگر ابدانی
قلم رقم نتوان کردن از پشیمانی
که جمله حال دل زار من تو میدانی
چو ظاهر است برت نقش لوح پیشانی
وے بلطف تو دارم امید طولانی
بجسر در دشته شتیم چو طوفانی

همین زبندۀ محبوب عرض خدمت
لیکن لقاے جمالت ز لطف ارزانی

قصیدہ لغت

جانت ز سوز شعله او پر شرر شود

از آه آتشین منت گراثر شود

مطلع ثانی

جانان اگر ترا بجز ارش گدز شود
 گلها همه بآبِ خجالت شوند غرق
 بیند چو سایه رخ پر نور آن پری
 وار و چنان هوائے خدنگش دلم که او
 هر در و به شود ز دو الیک در عشق
 محبوب غرق بحسرت گناهیم و لے چاک
 آن شاه دو جهان که ز اعجاز دست او
 موسیٰ بکوه طور ندید ست آنچنان
 خاکے ز آستانه پاک تو مسر

خاک مزار کشته تو عین زر شود
 گر گلزار من بچمن جلوه گر شود
 دانه بسینه اوسم عشقش سر شود
 یک زخم خورده طالب زخم دگر شود
 چون میشود وصال صدم شیر شود
 چون لطف شاه کبر و برم را بر شود
 دانه بروئے کفر لبش تقسم شود
 آن جلوه که از رخ تو سر سر شود
 از بهر دیدن دل اهل صبر شود

قطعه بند

شاهنشاه از عین نگاه عنایت
 ماهی هنگ را بکند پاسبان خود
 باغ جهان حد برد از آتش حسیم
 خشمش کند بجانب دریا اگر گذر
 شامان و هر نیکویش را بجان خسرند

امیر امان ز تو چو سوئے بحر و بر شود
 شیر نیز میش و بز اندر خدر شود
 علم ترا چو بر سر دوزخ گذر شود
 هر موج او چو شعله جالبش شر شود
 لطفت بجال زار گدائے اگر شود

حسین ز وصف موی تو گفتن نمیتوان
وصف صفای روی تو گوید اگر کسی
از شرق تا بغرب بیکدم کند گذر
من از کجا و لاف شنای تو از محب
بارگشت بر سرم از کثرت گناه

سرم همه برای منی گرسنه شود
حسب از زبان بیانش گرسنه شود
چون در دل سمند تو غم سفر شود
بح تو چون ز حق بیجهان شکر شود
جز لطف و رحمت که مرا راهب شود

محبوب حق ز بنین محبوب التجاهت
کز چشمم بر من مسکین نظر شود

قصیده نعت

منم که در تپ عشق تو خوسم جان
منم که طاق دو ابروئی تست محرابم
منم که خور دین خون دل است مشرب من
منم که قطره از اشک من بود طوفان
منم که قطره اشکم بدوزخ افتد
منم که شعله آه من گرفت بر جان
منم که خون جگر میخورم بجای شراب
منم که در بر من غم بود بجای منم
منم که کفر شده دین من بقیستان

منم که در غم و دردت کشیده ریخ و بلا
منم که قبیله من گشت عارض زیبا
منم که دادن جان دین مذہب است مرا
منم که از تپ آهیم بسوز وارض و سما
کنند دوزخیان در میان آب شنا
بهشت رشک ز دوزخ بر دز لطف هوا
منم که نقل کنم سخت دل کباب آسا
منم که نغمه من ناله است و آه و بکا
منم که پازده یک نعمت دنیا

منم که عشق ز ایجاد من شدن موجود
 منم که هر دو جهان را بیک جو محترم
 منم که سلطنت جسم بر پیر پا دارم
 منم که بر من سریدون در زخم رستم
 منم که در دل خود هیچ گدازم
 منم که رنج و طرب پیش من یک باشد

منم که درد من آورده ام درین دنیا
 منم که کون و مکان بنگرم مثال گیا
 منم که دست فشانم زد دولت دنیا
 نمی خسم بدی ذکر در دور پنج دلا
 هوای لذت دنیا و نعمت عقی
 منم که یک نگریم در نگاه شاه و گدا

قطعه بند

ندانی این قدر از بصریت تبت من
 که غم مدح چنان سرور ببرد ام
 هزار بار بشویم بگو شر از چهر زبان
 ادب اجازت گفتن نمیدهد لیکن
 قلم عبیر بریزد و چو سبک منم تحریر
 شب سر بر نتوت محمد عربی

ندانی از طبیعت من شد استغنا
 که زیر پاش بود سرور تهر و سرا
 وای چو نه بوفش کنم دهن گویا
 شد است شوق دلم تا زیانه ام اینجا
 زبان گشاید بنشاند چو میثوم گویا
 که نام پاک وای آمد بجمله درد و دوا

قطعه بند

قدیم باطن و حادث ظهور او گردید
 بصورت آمده امکان بخشی است موجب
 بے سرایر سجان معیش پنهان

دو جوهر اند بذات وای از ازل پیدا
 که برگزیده رب است و صین پ علا
 هزار نور الهی ز صورتش پیدا

<p>چہ نوح و موسیٰ و عیسیٰ شعیب و اسکندر ندید موسیٰ عسمران بچوہ طور چنان گدے درگہ والائے او بزیر نگہ نگاہ لطف وے ارجانب خزان افتد نگاہ تھمر سوئے کج گر گر براندازد</p>	<p>بہ پیش درگہ والائے اوست ہمچو گدا بہرا سنجہ جلوہ زرویش شود بچ و سیا کند نہ فر فریدون نہ شاہی بسم را بہار و غنای حسد ہر خور و ز لطف ہوا حباب و موج شود شعلہ ما و غلگرہ</p>
	<p>چو موج زن شدہ مضمون بفکر من محبوب کنم مطلع ثانی خیال طبع رسا</p>
<p>مطلع ثانی</p>	
<p>زہے ز جلوہ رویت عیانت نو خدا چنان عدیل تو باشد کہ خالق ہستی نگاہ تھمر تو شد عین تھمر ربانی</p>	<p>شدی تو باعث ایجاد خلق و ارض و سما نمود ذات ترا ہمو خویش بے ہمتا نوازش و کرم تو دلیل رحم خدا</p>
<p>قطعہ بند</p>	
<p>شہاز حسن ارادت اگر کسے گاہے نہ گرد غم دینار سد بدانش</p>	<p>دے ز شوق کند یاد نام پاک ترا نہ ہول باشدش از دار و گیر روز جزا</p>
<p>قطعہ بند</p>	
<p>نظر بغض بسویت کند اگر خست</p>	<p>چنان ز شومی اعمال خود رسد لہرا</p>

که نوک هر مهر چشم او شود خنجر
 بزیر حکم تو چون حکم ایزدی است قدر
 ز رشک کج خلق خست یوسف است در تیر چاه
 غبار راه تو کسیر در دل گردید
 علو جاه تو گشتن چه حاجت که حق
 شنائی تو چو بوسه و گمان نمی آید
 هر آنکه خالق مدح و ثناست در عالم
 شهاب لطف تو دارم شیب خود گرچه
 چنان ز کثرت عصیان خجالت دارم
 بجز عنایت و لطف که راهبر باشد
 چو در دل است امید چه بیم از غم دهر
 ز عرض حال چه حاجت چو من بیدارم

نگاه دیده او بجز او سنان قضا
 مطیع امر تو چون بنده کینه قضا
 جلوه کف پایت تجسّل بدینا
 دامن پاک تو شد چشمه ز آب بقا
 ز جمله کرد ترا افضل و ترا اعلیٰ
 بجاست فکر من و ذکر رحمت تو کجا
 ز بهر ذات شریفیت نمود مدح و ثنا
 سیاه کرد گنه نامیده سفید مرا
 که روز جزا چنان رو کنم بسوی خدا
 که گشت کشتی من غرق بحر ریخ و بلا
 چو لطف و رحم تو باشد چه باک روز جزا
 که در دو ریخ دل زار من عیانت ترا

نگاه لطف بفرما با صبی محبوب
 بچار یار کبار و بسید المشهور

قصیده نعت

ز عکس عارض تو پر صور چهره جور

ز تاب روی تو شرمند گشت تابش جور

ز گیسوئے تو پریشانست خاطر جمعی
 خدا بذات تو نمود جسم لیل و نهار
 غدار بد رود و ابر و هلال و لعل شفق
 بیاض عارض زیبائے تو پد مضی
 ز تخ چو پارہ الماس و سلک در دندان
 خنائے پائے تو گلگونہ رخ خوبان
 چه وصف تو کنم ای جان که ساخت خالق زهر
 اگر دست تو زهرست میشود تریاق
 شد است محو زولها فسانه فریاد
 شد است مشرب من عشق کفر و ایمان چیت
 بهر چه منم نگریم جلوه اش در دید است
 ز بهر صلیحت وقت خاشم در نه
 چه بود ذکر کجای فرستی و چه می گوئی
 من و نیاز و تمنا و عجب و سوز و گداز
 منم بخوئے و فاد و لائے خود مستاد
 کنم تحمل جور و جفائے تو تا که
 بجان جو آدم از دست جور تو آخر

بدور ز گیس مست تو مردمان مخمور
 رخ تو روز و دو گیسوئے تو شب و سحر
 جبین چو زهره نگه برق و چهره غیبت بهر
 سواد طره مشکین تست سرمه طور
 لب تو لعل تر و سینه تخت لبور
 غبار راه تو در دیده ما هست سرمه طور
 ز فرق تا بقدم جسم تو سر ایا نور
 ز دست غیر تو هم رسم اثر دفا سور
 از ان زمانه که عشق من و تو شد مشهور
 بکعب قرب نخواستیم ز دیه رستم دور
 ز آدم در ملایک ز جتن و وحش و طيور
 هزار بار بدارم کشند چون منصور
 غموش باش و کین با صنم همان ندکور
 تو و جفا و تغافل ادا و ناز و غرور
 توئی بعبادت جور و جفائے خود مجبور
 شوم بدو فراق تو تا بحین صبور
 کنم بخدمت شاه شیشه چنین ندکور

قولند

شیشه بر نبوت که پیش تر بشو او
 کنند سر ز گرد و دره غلامانش
 و جوب باطن و امکان نطاب آمده است
 عبیر و مشک بجائے به او ریز و کلک
 نگاه مرحتش عین رحیم ربانی
 اگر بطف ببیند باتش و وزخ
 نگاه گرم بیند از دایر بجانب آب
 شد آنکه خاک در بستگان و گاهش
 کس که خاک درش زیب تن کند او را
 نذر ده که نماید ز عین لطف نگاه
 نه آسمان نه زمین بود و نه کون مکان

شکوه دست سلیمانست کمتر که در مور
 بدیده دل و جان قدسیان عالم نور
 احد به پرده میم است در جهان مستور
 اگر گنج بکشد نام پاک او مسطور
 بقهر حق برسد هر که ز شود مقهور
 حسد بدل برد از بر و طبع او کافور
 شوند آتشگر و شعله حباب موج بخور
 بزر پایش بود تاج قصیر و مغفور
 چه حاجت است بدیبا و اطلس و نفور
 بسوزد از غم رشک ضیایش جلوه یسوی
 اگر وجودش نیش نیاید بطنهور

قطعه بند

ز بهر بخش عصیان خلیق خود حق را
 محال بود چو دید از ذات مطلق او
 چو جوش می زد از طبع تیز من مضمون

بشد نمایش نور جمال خود منظور
 ندات پاک محضت از ان نمود ظهور
 سخن مطلق ثانی ز غم چو مطلق نور

مطلع ثانی

غبارِ راہِ درتِ کحلِ دیدہ بے نور
چو یادِ لطفِ ترا در دل آورد و رنجور

ز فیضِ نسبتِ تو گشتِ قصدِ دینِ ہمو
ہزارِ رشکِ بروزِ وسیعِ خضرِ میل

قطعہ بند

نوائے رحمتِ عام تو در جہانِ شہور
عقاب و باز شود پاسبانِ پئے عصفور
ز حق گہے شدے طالبِ تجلی طور
قضا با مر تو چون امرِ انردی مامور
حکایتِ زروئے تو سورۃ واللؤلؤ

شہنشاہا چو شود از نوازش و کرمست
کنہ متابعیتِ موش و میشِ گرہ و گرگ
بدیدے ابرہہ موی تو موسیٰ عمران
قدرِ حکم تو چون بندہ کسینہ مطیع
کنائیتِ زروئے تو سورۃ واللؤلؤ

قطعہ بند

فتد ز دوربتِ اریکی شبِ دیچور
شوند دیدہ خورشیدِ خیرہ بے نور
شد از در تو کسے کو ز طالع بد دور
نہ بود آدم و حوا نہ جن و وحش و طیور
بیانِ شکوہِ سلیمانِ چسان شود از مور

چو عکسِ نورِ کفِ پائت آئینہ دوجہان
چنان منیر شود شب کہ وقتِ یدن او
کجا بقربِ الہیتِ حبرہ باشد
دران دمانہ کہ شد نورِ پاک تو پیدا
کجاست لافِ ثنایتِ کجاسنِ سبکس

شد است نامۀ اعمال من سیه ز گناه
چنان ز بخت بد خود ندانم دستم دام
تو عالمی که بدین عمل وسیلۀ من
ز آب لطف تو من تشنه ام نه از کوثر
نوازی از بعلانی خود به است مرا
ز عرض حال چه حاجت که حال جمله جفا
امید هست شهاب بر عنایت که شود

که هیچ حن عمل نیت ز ابتدای شعور
که پیش حق چه برم روی خود بیوم نشور
بجز عنایت تو کیست پیش رب غفور
لقای روی تو خواهم نه خلد و حور
ز خاتم جم و تخت حکم در و غفور
ترا ز روز ازل تا ابد به پیش حضور
ز لطف و رحمت عام تو سعی من مشکور

قطعه بند

بحکم خالق کون و مکان چو سرفیل
بروز حشر بیاید یی همی بدن صور

همین زبده محبوب عرض خدمت است
که او بذل غلامان تو شود محشور

قصیده نعت

دلم ربوده تے شوخ نامسلمان است
جبین چو زهره نگه برق و لعل او چو شفق
نخل ز گیو و زود غدار و قامت او

که کفر زلف سیاهش بلائی ایمان است
چو مهر چهره و عارض چو ماه تابان است
بنفشه و گل و نسیرین و سروبتان است

ولاشابهت چشم شمع و فشانش
 شراره است جهنم ز آتش جسم
 خطاب و دکنم ارشوق سیرین و خستن
 شدن بخون دل آلوده شوق دامن است
 هوای آتش عشق تو دارم و دارم
 چو دید و اعط خود بین جمال آن محبوب
 ز قهر یار و تمهائے دهر و جور فلک
 شمع که روح امین بر سرش بشهر خود
 بصورت آمده حادث معنی است قدیم
 کمینہ بندہ در گاہ پاک اوست قد
 ز فرط شوق سر مدحت شمع کونین

بحشم حور ز عین قصور انسان است
 ز اشک دیده من قطره ای طبع فان است
 که در سرم سر گریوئے مشک افشان است
 بعشق چاک شدن خواہش گریبان است
 که خاک کوئے تو بہتر از آب حیوان است
 ز قول باطل و از فعل خود پشیمان است
 شکایتیم بر سلطان جن و انسان است
 مدام سحر و جادو مان او گس ران است
 کہ برگزیدہ سبحان و عین سبحان است
 قضا چو حکم الہیش ز فرس ران است
 مطلع دوی طبع من سخن ران است

مطلع ثانی

نظام ہر چہ وجودت انواع انسان است
 چو موسیٰ اند بدر بار تو عصا بر وار
 بعد عدل تو ای شاہ نفس و آفاق
 بکشت بخت غلامت اگر فتہ ثزالہ

ولیک باطنت از عین نور رحمان است
 غلام یوسف و جسم بر در تو در بان است
 ز بہر پیش بہر خطہ گرگ چو پان است
 ز لطف تو اثر او چو ابر نیان است

برائے دردِ دل خودِ نجدست تو شہا
 کجا است فکرمِ نِ و لافِ مدحِ تو ز کجا
 چه حاجت بوصفِ کسے شہنشاہ
 بر فخرِ شیرِ نایم برون ز قفسِ خود
 ز عرضِ حالِ چه حاجت کہ از عنایتِ حق

مسبح آمد محتاجِ بھرِ دریاں است
 کہ وصفِ ذاتِ تو بیرونِ حدِ امکان است
 کہ بہر ذاتِ شریفِ تو حقِ ثنا خوان است
 چنان ز کثرتِ عصیانِ دلمِ پشیمان است
 عیان بر تو ہمہ رازِ مے پنهان است

نگاہِ لطف و کرم کن بہ بندہٗ محبوب
 کہ بہر دردِ دل او جز این چه دریاں است

قصیدہ منقبت در شان جناب اسد اللہ الغالب علی بن ابی طالب علیہ السلام

ہلال است ابرویت روئے تو ماہ
 بھرت جانِ من جانِ برب آمد
 دو چہشت عینِ فتنہ بہر مردم
 جہان کیسہ شود سوزندہ آتش
 دلم دارِ زخمِ بابے چو کوہے

دو زلفتِ بھرِ رختِ ابرِ سیاہ
 کمون از لطف کن بر من نگاہ
 دو زلفتِ بھرِ دلِ لھا دامِ راہ
 کشم از سینہٗ سوزانِ گر آہ
 تخمِ درِ عشقتِ ای جانِ شد چو کاہے

فلک جورے کن بر جانِ محبوب
 کہ دارِ داوِ بے خطیے ز شاہے

قطع بند

وصی احمد مختار حیدر
 نہ در دنیا غمے دارد ز دوران
 بصر لے شجاعت شرزہ شیرے
 ہند پاہم کجا آن شاہ جبریل
 فریدون را فیر او چہ شوکت
 کند شاہ شہان از یک نگاہش
 غلام قنبرش سلطان عالم
 بزخم او بود تھمہ الہی
 کی نہ ذرہ کوشش نہ تھمہ
 بہر دار و زبور حق قبائے
 قسیم حبت و ساقی کوثر
 معیش را منور چہرہ در شر
 بوصفش لافتنے جبریل گوید
 ز لطفش دین احمد گشت قائم
 کجا نہ کر من ولایت ثنایت

کہ دارد سر کہ زو در دل پناہ
 نہ از خوف قیامت اشتباہ
 با تسلیم ولایت بادشاہ
 کند پر مائے خود را فریش راہ
 یہ پیش رتبہ اش بسم را چہ جاہ
 بیاید سر کہ با حال تباہ
 گدائے در گہش بہت ز شاہ
 ز رحم او دو عالم را پناہ
 دو عالم پیش او کمتر ز کاہ
 سیر از رحمت اینر دکلاہ
 بر این قول پیبرین گواہ
 عدولش در دو عالم رویاہ
 بفرمودش نبی شیر الہا
 ز قہرش کفر را حال تباہ
 رود کے طفل یکشب راہ ماہ

سبک کن از عنایت همچو کا ہے
کہ قرطاسِ عمل دارم سیا ہے
نسب دارم بجان و دل نپا ہے

بہر بارگشتہ دارم چو کو ہے
درفسہ اگستہ شاہچہ گویم
بمخبر حُت تو اے سلطانِ کونین

ہمیں خواہد ز تو محسوب میکن
کہ از چشمِ ترسم کن نگاہ ہے

غزلیات

اردیف الالف

غزل

عاشقِ کشن دلرباے زیبا
از لطفِ نازِ سرِ بنِ لبِ سرا
زلفتِ مشدہ دامِ بھرِ دلہا
از دلِ شبنمِ امِ فداوشیدا
تیر نگہ تو کشت مارا

اے گلِ رخِ نہ لقاءِ عینا
مردمِ بغیرِ اقتِ اے پیرو
لعلتِ ہمہ خونِ عاشقانِ خورد
دیدم چو دو ابروئے کسانت
چشمانِ تو ساحرِ زمانہ

قطعه بند

الحال رسید نو بیت ما

بگذشت بہرِ خویشِ محسنون

مفتون شن او بروئے لیلے
مجنون و فدا بخود شد من
در کون و مکانست جلوه او
خشن شده جلوه گر بخونین

آواره بجوه و دشت و صحرا
خودشته ز جبر خویش لیلے
عکس رخ او بمبله پیدا
دیدیم فروغ او جبر جا

محبوب جنوش باش ازین قال
تا حال نباشد ت هویدا

غزل

چه میخوای ز بهر گشتنم تیر و سنانے را
شو در شک خلق آتجا بهر جا یکجا ای جانان
و چشمیت فتنه مردم دوزلفت دام انسان است
خدا را جان من بگذر ز طر ز مردم آزادی
نداری اعتماد بر تن و سوز دلم سبگر
بود این زود بر سر رخ پر جور و جفا آنجو

که شمشیر نگه کافیت قتل نهیبانے را
کشائی چین موئے کیسوی غبر فشانے را
نقاب از رخ چو برداری کنی مفتون جهان را
که اکنون تاب جورت نیست جانان لورے را
که هر دم دارم از عشقت بلب آه و فغانے را
ببردار جبر دم مه نقائے مهربانے را

و عا میکند محبوب پیش حق ز شوق دل
الهی روزیم کن آن لب شکر فشانے را

غزل

در سینه دغ لال لبان کرده ایم ما

دل وقف مهربان کرده ایم ما

از سوز آتش غم بجز تگرے
در در عشق روئے تو آئے و نلق بجای
اکنون گز از طر ز جفا را که جان بنو
بر باد داده ایم دل و دین و هوش را

دل سوختیم و سینه چنان کرده ایم ما
برخو و بهار غم خزان کرده ایم ما
فرموده هر آنچه هسان کرده ایم ما
جان را فدائے جان جهان کرده ایم ما

تضمین

خواهیم باد و کهن دیار نوجوان
طوفان نوح طسره آب است پیش ما

بیعت بدست پیرمغان کرده ایم ما
در یائے اشک را چو روان کرده ایم ما

محبوب باک حشر نداریم چون اسید
بر لطف شاه هر دو جهان کرده ایم ما

غزل

سوختی دل ز بیوفاینها
با صنم یکدم بوسم گل
نیت باکم از آتش دوزخ
باز جوش حبس و نون بر دارم
بهر سرد و در و داروئے باشد

این بود رسم آشناینها
به ز صد ساله پارساینها
دیدم ام آتش بداینها
مژده باداے بیبند پائینها
آه مردم ز لا دو اینها

اے گدائے کوچِ محبوب
فخر داری بہ پادشاہیہا

غزل

<p>دوبدم خونِ دل از دیدہ روئیست مرا از غمِ عشقِ بتِ غنچہ دانست مرا از پیے یا دلِ لاله ز خانست مرا کوئی دلدار بہ از باغِ جہانست مرا در میانِ صفِ عشاق نشانست مرا ہر زمان نامِ صنم و روزِ بہت مرا</p>	<p>شیوہ کفر ز سودائے تہانت مرا خار و رسیںہ و پشردگی و تنگدلی واغِ دل کاہش جان دیدہ پُر خونِ ہر دم حاجتم نیست پے روضہ ضوانِ یل آہِ سروِ فوجِ زرد و دلِ پر در و مدام ز اہدافِ کر تو تسبیحِ ریاضیت مگر</p>
---	---

باکِ محشر بنو دینچ مرا اے محبوب
تکلیفِ بر لطفِ شہِ ہر دو جہانست مرا

غزل

<p>کز آتشِ عشقِ شندہ اگلر بگرا اے خاکِ ریت باعثِ تو تھیرا سودائے سیر زلفِ تو ہر شب بسر</p>	<p>اے بادِ صبا بر بردِ لبِ خیر مرا اے باغِ جنان یافت از کوئی تو نوقت مہرِ بخ چون مہرِ تو ہر روز بجاغم</p>
--	---

باروئے تو خشنده تر از روز شب من
زین راه قدم رنجه نمائی اگر ایجان
آب دم شمشیر تو از آب بقابه

بے گیسوئے تو تار تر از شب سیرما
ریشک چمن خلد شود و مسکن
خاک کف پائے تو بود لاج سیرما

محبوب کن ذکر غم بجز ستمگر
آن کیست که گوید بر جانان خسیرما

غزل

صبا از عارضش ناگه چو بردار دلقایش
بود مه کمتر از شمع سحر باجن رو او
بود تا حشر خواب آلوده چشمش از خیال او
من اے یاران دم خونین کمن پیش حق از قمر
چنان وارد دلم عشقش که گرد و شعله دوزخ

به بینی عالمی مفتون جن بے حجابش را
بود خورشید همچو دره رنگ آفتابش را
به بیندگر کسے در خواب چشم نیم خوابش را
بیاد آرم بر دوشش گر رنگ شربابش را
بیاد آرد اگر فردوس سوز خطر آبش را

شده محبوب زار دوار انحصیان شه کوئین
کین رحم و چشم لطف بین حال خرابش را

غزل

دلم شد خار خار از درد عشق گلعدار ما
ز آه آتش افشام لبوزد آسمان کیس

شدم من بر کنار از جان نیامد در کنار ما
بود سیلاب صد دریا چشم اشکبار ما

بیک دیدن همه مردم فدائے چشم فتانت
چرا داری تنائے بسیر بوستان جانان
چو مردم در غم نمین تنے سنگین و کز آنرو
بچشم مبلبلان باشد گلها خار حسرتی
غبارے اذره کوئے نگارے لاله حسرت
چو جان و ادم بیا دل ز گین تو ای جانان

ر بود غمزه ات ایجان ن جان صبر قرار ما
ببین از داغهای سینه مالال نار ما
باید سنگ مرمر از پئے لوح مزار ما
نماید جلوہ در گلستان کر گلزار ما
بود کحل الجواہر چشم انتظار ما
پس از مردن بزرگ خون بود خاک مزار ما

بامید وصال ت جان و دل کردم فدای محبوب
کنون رحمتی بفرما جان من بر حال زار ما

غزل

اے رشک ز روئے تو گل یا سمنے را
نے شوقِ کلم ماندنہ پر و اے گلستان
چون گسیوئے شکایت بدست تو خطا
ہر جا کہ قدم رنجہ کنی گلبدن ما
گر برقع بر اندازی از آن رچوالتش
در کعبہ و بتخانہ بشد جلوہ حسنت
ابر و چو کمان است و مزہ تیر و گداز تیغ

خارے بدل از غیرت کویت چمنے را
ویدم چو رنج لاله لبے گلبنے را
واری لبست گر سر مشک ختنے را
رشک چمن خلد کنی اسخمنے را
آتش زنی ایجان دل ہر مردوزنے را
سودات سر شنج و دل برہمنے را
کے بار بکوبے تو بود ہچو منے را

تضمین

افسوده دل افسرده کند بخنجر را

در محفل محبوب مرد عاشق بیدل

غزل

بیاموزد ز زلفت سنبلیله آشفته مالی را
 کند بے آب دندان تو الماس و لالی را
 لکابست میکند شیر نستان شیر قالی را
 دست در دم کند گویا قصا و پیر خالی را
 بسوزاند خدا جان و کز درد خالی را
 کنم صد سال گر صدف سبز ازک خیالی را

کند چشم تو ای جانان نخل چشم غزالی را
 ز رشک بگسلت غرق خون شد لعل پانی را
 بیک بدن شده منتون بچشمیت آهو صحرای را
 کلام لعل جان نخبست کند صد مرده رازنده را
 بود بے نور آن چشمی که از گریه بود عارش را
 بتغریف میاست در دم مضمون غمی آید

اود غمزه و عشوه جفا و ناز اے محبوب
 ز بهر قلم این سالانت شوخ لا اوبالی را

غزل

فنج عشقم و دارم بدل شوق طپیدنها
 نمیدانم که آموزیش این طرز رسیدنها

بزن آهسته ترغیم بوقت سربیدنها
 خیالش گر بخواب آید نیاید در برم سرگز

نه بندم چشم خود و گوی بعد از مرگ ای یاران
جهان یک معطر گر گردد از شتر میسم او
نزاران رشک ابرو بے صنم از قاتم دارد
دل صرب محبت گشت کارش سوختن بزم
کنند گر صد جفا جانان تحمل بایدش کردن

هنوز از عشق رویش مانده ام مشتاق دیدنها
صبا گر در ره کوشش کند یکدم و دیدنها
چنان تیر قدس چون کمان شد از خمیدنها
جگر شد وقف خون گردیده از دید چکیدهها
ز دستش زبر اگر باشد همی باید چسبیدهها

نه میل کعبه دئے آرزو بے بست کده دارم
بجوئے دل بے محسوب میخواسم رسیدنها

غزل

تاب دئے تو سوخت هستی ما
زاهد و سحره ریادر دست
واعظ و شوق کو شتر و تسنیم
منزل عشق چون نشین مات

دو چشمیت فسر و دستی ما
ماوز قار و بت پرستی ما
ما و جام میت وستی ما
برتر از اوج عرش پستی ما

قطعه بند

زاهدان غرور و خود بزم
چشم حق بین گرت بو بونی
سن و ولد اسیک بدیم و لیک

طعنہ مے زنی بستی ما
حق پرستی است بت پرستی ما
گشت حایل حجاب بستی ما

بست ز نمار و سحر را افکند
فخر دار دیر شاهی و جم و ک

دید ز ابد چو بت پرستی ما
گوشه صبر و سنگدستی ما

فاکاریم بر در محسوب
ریشک دار دزمین به پستی ما

غزل

حریق عشق داند لذت سوز محبت را

چه داند ناله الهوس ذوق طمیدن کافیت را

مطلع ثانی

چو هستم مشتری محسن باطلعت را
ز بانم صد نهان بشعله آتش بر افشاند
دو چشم نیم خوابش فتنه را بیدار میازد
شده دلها بای عالم خون بیا و عمل میگوشت
گدائے کوئے عشقم تاج سلطانی نمخواهم

قصورم هست اگر نیم حال حور جنت را
بگویم شمع گر حال سوز در دفرقت را
لنگاه تیز او پیدا کند صد گونه آفت را
خرام قامت او می کند بر پا قیامت را
که دامنم به ز تو قیر شوی و عشق ذلت را

قطعه بند

من از روی بتان نور خدا هر خطه می بینم

چراغی ناصح نادان کنی پسند و نصیحت را

بصوتِ جلوه معنی عیان گردد بچشم من
نه از حشمت من اوارم و نه بیم از دوزخ
ببرم میکان یک عبیر گریه خور و غلط

مجاز آینه باشد دیدن روی حقیقت را
که کیسان دامن اندر عشق جانان بخت را
نماید برین جام باده دستار فضیلت را

چنان در عشق مستغنی شدم محسوب این دنیا
که بهتر دامن از گنج شتره کمنسج قناعت را

غزل

نه سکونم حرم است و نه دیر جاست مرا
خطا بود کنم اریا و مشک چین و ختن
کر شمشیر و ترکان سنان گمان ابرو
بعشق کشته شدم نیست حاجت کبیر
عبثت مسیح ز مجسمه علاج آمده است
شدم ز عقل و دل و دین خویش بیگان
بود سیاه پس از مرگ خاک مرقد من

زیارت در و لدار عیسا است مرا
سر لیسر حو از ان زلف مشک است مرا
نگاه تیز صبر منم ناوک بلا است مرا
غبار راه در دوست کیمیا است مرا
که در عشق صنم از ازل دوا است مرا
از ان دمی که غم عشق آشنا است مرا
بسر چنان سر آن چشم سر رسا است مرا

بعشق نیست رو اشک و حفا محبوب
که ظلم و جور صنم بهتر از وفا است مرا

غزل در نعت

وجودش شد اگر چه در مجاز از جسم جان پیدا

ولیکن در حقیقت نور حق شد در جهان پیدا

چو ذات پاک او از نسل آدم در ظهور آمد
 ملائک آمدند از بهر یابوست چنان شام
 شهاب پیش از ظهور تو جهان چون جسم بجان بود
 صبا بوی زمیوت برد و نامش مشک گردید
 تنه نشاء چو حکم عدل سازی در جهان مشهور
 ز خشمت میشود و دیبیکدم آتش سوزان

از ان شد فخر انسان بر همه کس و بیان پیدا
 که از پرده شان بر فلک شد سائبان پیدا
 ز ذات تو بحکم انس و جان گردید جان پیدا
 ز عکس تاب ویت گشت مهر خاوران پیدا
 شود و گنجشک را در پنجه باز آشیان پیدا
 بخارستان شود از آب لطفت نفعران پیدا

ندارد هیچ غم محبوب در دنیا و دین هرگز
 که از فضل خدا شد شافع هر دو جهان پیدا

غزل

دل خار خارش و غم کلمه زار
 چون مرده ایم در سر گیسوی مشکبو
 و وزخ سترارده شد و طوفان چو طر
 زیباست ناز و خشم و ادا و جفا
 جان داده ام بیا دل ب قاست نگار
 کارم بیا د زلف سیاه تو در سراق

کردم ز جان کناره د فیت از کنایا
 ز آرزو و بجاک بیشه چین شد مزار ما
 با سوز آه و چشم تر از شکبار ما
 با عجز و سوز و بندگی و انحصار ما
 رویند سرد و لاله ز خاک مزار ما
 اختر شماری است بشپهائے تار ما

محبوب در سراق بت سنگدل ملام

درود دل است مونس غم غمگسار ما

غزل

قطعه بند

نے تمنا ئے لقائے حور حسین داریم ما
حور حبت دلربائے نازنین داریم ما
چون لبس سودائے زلفِ عین داریم ما
زانکہ در دل عشق چشمِ نرگسین داریم ما
زانکہ مہرِ رخ زہرہ حسین داریم ما

نے ہوائے کوثر خسلد برین داریم ما
جامِ بادہ کوثر بہت کوئے جانانِ ستاریم ما
از خطائے است داریم ار سرِ شکِ خن
بر مزارِ ماگلِ نرگس بیاید کاشتن
شد سعادت را عطار دشتِ می انجبت ما

قطعه بند

سوئے کعبہ رو و شفق جز حسین داریم ما
سجہ در دست و بت در آستین داریم ما
آرزوئے دفن خود در خاکِ چین داریم ما
در وہم در دل غمِ تمنشین داریم ما

کفر و ایمان راست رولق از وجودِ ما پھر
قولِ شیخ و برہنِ یکسان بود عشاق را
در ہوائے آتشِ عشق و زلفتِ بعدِ مرگ
در فراقِ زلف و رخسارِ صنم ہر روز و شب

بیچ باک از روزِ رستاخیز لے محبوبِ نیت

چون پناہِ لطفِ شاہِ مرسلین داریم ما

غزل

سرت کردم زدی چمن چربین رنجیده گویا زابیکانه باخضم آشنا گردی گویا

قطعه بند

نگاہت آفت جانست چوشت فتنه انسا سیه زلفت سیه مارے لب سپیدہ گویا
ز بالایت بلاخیز و قیامت از قیامت شد باغوش بلا نا جان من بالیدہ گویا
خیالت در دل عیشت بجان جنت بچشم گہے در دل گہے در جان گہے در دیدہ گویا
بہر رویے کہ منیم جہالت جلوہ نماید بہر سوئے نظر سازم تو پیش دین گویا

بمعنی در دل محسوب بہر دم جلوہ نمائی
بصورت از نگاہ چشم او پوشیدہ گویا

غزل

کشايد گر گہے آن لعبت چمن چمن گسورا شود از رشک مولیش نافہ خون در ناف آہورا
نگہ تیر و سنان خرگان و چوشت قاتل مردم شود بل دل انسان چو بیند تیغ ابرورا
بو در بلع حیران نرگس از نظارہ چشمش شود سنبیل پریشان چون بہ بند چمن گسورا
بروید یا سمن و سترن از خاک کو من کہ کردم یاد وقت مردن آن ہوئے سمنورا

اشترکیان کند نامید و کیوان از بر او
بجان بکس که باشت در شترتی مهر مرا

گل افشانی از ان کردند بر خاک مزار من
که وقت نزع یاد آوردم آن محبوب گلر مرا

غزل

دل بدست دلربای پر حفا داریم ما
جان گرفتار غم و رنج و بلا داریم ما

مطلع ثانی قطعہ بند

نئے لقاے حور عین را التجا داریم ما
حوریت و لبر رنگین ادا داریم ما
آرزوئے دفن در خاک خطا داریم ما
این شکایت بر تو ای باد صبا داریم ما
ز آنکہ در دل عشق چشم سرمه سا داریم ما
یک نظر بر حال رند و پار سا داریم ما
چون لب سر سودائے زلف مشکا داریم ما

نئے ہوائے کوثر و نئے خلد را داریم ما
جام بادہ کوثر بہت و کوئے جانان ہست خلد
در ہوائے آتش عشق دوز لفتش بعد مرگ
خاک گور ما بن روی زیر پایے آن صنم
سنگ موسے از پئے لوح مزار باسزد
مسجد و میخانہ بنما بد چشم ما یکے
گر ہوس از مشک چین دارم بو دین خطا

ہیج باک از روضہ شریعت اے محبوب چون
بکشیہ بر الطاف شاہ انبیا داریم ما

غزل

کا مذ غمت بیا د شدہ ننگ و نامہ
خون جگر بجائے مے آند بجامہ
چون بوئے گیسوئے تورد در شامہ
خال تو داند زلف سیاہ تو دامہ
زاندم کہ شد بجوئے تو ایجان مقامہ
در یاد رود موئے تو صبح و شامہ
واقف ز لطف لذت شرب دامہ

باوصبا پیر برد لب پیامہ
نخت دل است نقل بیا و لب مدامہ
سودائے مشک چین و خن کر گنم خطا
مغ و دم اسیر نباشد چنان کہ بہت
نے شوق کعبہ و نہ تنائے خلد بہت
در ہجر تو ہمہ گدزد با ہزار غم
عماسہ بہن بادہ کند و اعطار شود

محبوب از چہ غرہ بدینائے دون شوم
مثل حباب بہت بدوران قیامہ

غزل

پے نقل آمدہ از لختائے دل کباب
کہ بہت این نالائے مانی و چنگ رباب
عذارت ماہتاب و چہرہ تو آفتاب
کہ بوئے چین زلف تست ایجان مشکاب

شد از روز ازل خون جگر ایجان شراب
منیدارم تنائے سماع نغمہ مطرب
جبین زہرہ نگہ برق و شفق لعل و ہلال
خطایم بہت اگر دارم سر مشک خن و در

نماید علی را آب این چشم پر آب ما
بود خورشید همچون ذره پیش آفتاب ما

سوزد نه فلک از سوز آه آتشین ما
بود که کمتر از شمع سر با حین وئے او

ز شورِ حشر با کم نیت اے محبوب در خاطر
شب به صبحم لیکن بود روز حساب ما

غزل

ز نورِ چهره تو نیز کبر شود پیدا

ز تابِ عارضت ای جان من نور شود پیدا

مطلع ثانی

ز رنگِ لعل لبهای تو لعل نر شود پیدا
پس از مردن ز خاک گوشت غم نر شود پیدا
که صد طوفانِ نوح از اشکِ چشم نر شود پیدا
که از حسرت کلک شعله و آتش نر شود پیدا

ز دندانِ تو ای جانان من گوهر نر شود پیدا
چو مردم در سر بوی دوزخ غم نر شود پیدا
نمایم علی را آب در یکدم اگر خواهم
نویسم شمع گرسوز دل کاغذ همه سوزد

چنان در جان من کرد است با عشق لب محبوب
که از خاک مزارم لاله آسمان نر شود پیدا

غزل

فریغِ ذره کجاست نور آفتاب کجا

کجاست عارض جانان و ما منتاب کجا

خطا است نسبتِ موئے صنم بنا فیه چین
 به پیشِ رنگِ خوشِ چسیت نسبتِ گلِ تر
 چه رونقِ است بزرگِ لبش ترالے لعل
 چو رفتِ وقتِ جوانی چه شوقِ شاہدِ مے
 بسیلِ اشکِ روانم چه نسبتِ دریا

شمیمِ زلفِ کجا بُوئے مشکِ نابِ کجا
 کجا است نرگسِ و آن چشمِ نیمخوابِ کجا
 گھرِ ترا چو رنجِ یارِ آبِ و تابِ کجا
 زماںِ شیبِ کجا عالمِ شبابِ کجا
 کہ موجِ بحرِ کجا دیدی پُر آبِ کجا

مر و مجلسِ واعظِ زبزمِ مے محبوب
 کہ زبزمِ و غطِ کجا محفلِ شرابِ کجا

رولیف الباء

غزل

چون لبِ لعلِ تو ایجانِ آشنا شد با شراب
 تا ابدِ سرست مانیم از خسارِ او دمام
 بے جمالِ روئے تو یک جرعه ام باشد حرام
 کہے بود ما بندہ سپہمونِ عارضِ تو آفتاب
 داغِ دلِ دارد ز رشکِ تابِ دیت ما بہتاب
 بے نگاہِ مستِ تو پیدا کنند تا شیرِ مہر
 گر شبے مہماں شوی در کلبِ احسنِ انما

خندِ ز عکسِ او برنگِ لالہِ عمرِ شراب
 لعلِ میگوین تو گر ریزد لہامِ ما شراب
 موسے از ریزد بجا ہم از پد بیضا شراب
 کہے بود خشنده چون لبِ لعلِ عمرِ شراب
 آبِ شد از مستی آن نرگسِ شہلا شراب
 گر سچ از دستِ خود ریزد لہامِ ما شراب
 نقلِ نختِ دلِ کنیم و اشکِ غمین را شراب

میر سدا بھر من در حبت الماویٰ شراب

اسچنان ستم کہ در محشر بجائے جوئے شیر

از مے غمش چو اے محبوب مخمورم مدام
کے کند سر و طبع پر خم ارم را شراب

غزل

بسی فروش و سہم نقد جان بہا شراب
منم کہ خون جگر منخو رم بجائے شراب
شراب بھر من آمدن از برائے شراب
مخمر تہست بجا نم چنان ہوائے شراب
بجائے کو نیز و تسنیم جہ مائے شراب
کتاب و عطر تو لغیر وشی از برائے شراب
بین کہ تا بجاشتہ بن و فائے شراب
چہ حاجت کہ دارم بسر ہوائے شراب
برد مدام بر ساقی التجائے شراب
ہر آنچہ پیش ازین شد ز ما قصائے شراب

بھار آمد و دارم بسر ہوائے شراب
منم کہ نقل کنم نخت دل مثال کباب
کنون چہ تو یہ کنم و اعطاک کہ روز ازل
پس از وفات ز خاکم نہال تاک و مد
ز بہر شوق دل من دہند در حبت
نصیحت کنی اے واعظ ارخوری جائے
بجائے آب بے غسل و عیش من کردند
ز چشم سست تو ایجان مدام مخمورم
شو در کیفیت بادہ ز اہدار آگاہ
رسید موسم گل ساقیا داسا زیم

ز شاخ تاک قلم سر نہایم اے محبوب
کہ تار قم بکشم شمتہ ثنائے شراب

ردیف التار

غزل

ضیاءِ چهره پر نور تافتاب گرفت
ز قامتت بچمن سرور استی آموخت
به سینه داغ شده لاله از رخ خوبت
کرشده ات به پرمی ناز و دلبری سرود
نگند گیسوئی مشکین چو بر رخ آن دلبر
لبم چو کرد سوال وصال از آن جانان
نشاط تازه و عسبر دوباره شد حاصل
نماند پاک باو از حساب روز حساب
وصی احمد مختار حیدر کردار
بوصف او نتواند کسے سخن گفتن

ز عکسِ عارضِ تو حسب لوه مابتاب گرفت
بنفشه از سیم زلف تو پیچ و تاب گرفت
ز رشکِ لعل لببت رنگِ رخسار گرفت
شمیم از سر زلف تو بشکنا ب گرفت
جهان بگفت که خورشید را سحاب گرفت
ز خیمه و دهنش بوسه جواب گرفت
ز دست من چو صنم ساغر شراب گرفت
بهراحمه گوشه دامان بو تراب گرفت
که از رسول خدا شیر حق خطاب گرفت
که جبرئیل بدست خودش رکاب گرفت

کنز لطف و عنایت نگاه محبوب
که حلقه در ایوان انتخاب گرفت

غزل

از فرق تا بپائے تو ای یار نازک است

رویت چو گل میان تو چون تازانک است

کردم خیال بوسه خراشیده شد بشش
از تاب ماه پر سهوا و غیره برق شود
ذکر شب فراق مگوئید پیش من

لعل لب نگار چه مقدار نازک است
زان دور چشم بد چرخ یار نازک است
تا بش نمی کشد دل بیمار نازک است

محبوب بر رخ نظر من کنم چنان
بار نظر گر آن رخ دلدار نازک است

غزل

مرا چنان غم عشق تو در دل افتاد است
بجوئے تو چو طغیان میکنم همی بسیم
چنان تیغ غم عشق تو آتشم زده است
بگفت دل خنجر و عشق یار آسان است
چگونه چاره نمایم کجبار و مچکنم

که بے نقائی تو ام زیت شکل افتاد است
که صد هزار چو من گشته در گل افتاد است
که شعله اش بسرو سینه و دل افتاد است
خرد و بگفت خیال تو باطل افتاد است
که دل بدست جفا کار قاتل افتاد است

و لم خزینه سحر حق است ای محبوب
هزار حیف در اینجا چه غافل افتاد است

غزل

خورشید جلوه گیر ز برق نگاه کیت

دور فلک ز گردش چشم سیاه کیت

کشته گشت دشت و بیا گناه من
 بر من جفا نکرد اگر شاه ملک عشق
 بر سوز سینه ام اگر ت نیست اعتبار
 در کوئے تو بجا کفتاد گناه من
 جز من که داد جان و دل عقل و دین بباد
 آنرا که جبرئیل کند طوطیا بچشم
 استجا که قدسیان زاو بوسه باز مند
 شایه که هست در جزبند اشفاق ام

دانسته رخ من نمودن گناه کیست
 در دو فغان و ناله و غمها سپاه کیست
 این برق شعله زدن تیپ و آه کیست
 دانسته در من بکشودن گناه کیست
 صحرا و دشت و خار و خاکی ام گناه کیست
 آن خاک پائے پاک که و گرد راه کیست
 آن در گیه که ام کس و بارگاه کیست
 یار تبه اش پیش خدا غر و جاہ کیست

رے کند بیا صیحب بوب بهر حق
 کاین بنده جز جناب وے اندر پناه کیست

غزل

ز اشکِ خونی پایش ما شرابے هست
 گل هست و شاید و شمع و کباب و نغمه نه
 خوش هست موسم گل در برم بیا دلبر
 خیال زلف تو آمد بخواب شب بدم
 شمیم زلف تو چون در شام مردم شد

ز ناله ام و ف و چنگ من و ریایے هست
 بیار ساقی ما جام اگر شرابے هست
 که بتو در گرجان در دو و اضطرابے هست
 ازان وے دل زارم بیچ و تالایے هست
 سر همه بهمین شد که مشکنا بے هست

لب تو پہچو شفق عارض تو مخبر تہ ماہ
دوا بروے تو ہلال و زح اقبال ہے بہت

بیابیکد محسوب دے دلیر نبوش
کرنیت محتب اینجا کز او حجاب ہے بہت

غزل

بغزہ کشتن و بھیرجی و حفا اینجا بہت
کہ در داین دل بیمار را دوا اینجا بہت
بشک نسبت زلفش کمی خطا اینجا بہت
پے شہادت عشاق کر بلا اینجا بہت
کر شتمہ و نگہ و غمزہ و ادا اینجا بہت
بجوئے میکدہ ام میکشد کہ جا اینجا بہت
سخن ز شہادہ و مے گو کہ مدعا اینجا بہت
ز سوز سینیہ مانا غافل خطا اینجا بہت

ز حال عشق چپ گویم کہ ہر بلا اینجا بہت
ز راہ میکدہ منع ام کن تو اسے و اعط
بہر مشابہت روئے اور و است مگر
نگاہ خنجر و ابرو کمان و شرکان تیر
چگونہ جان بیرم چون ز بھیر کشتن من
بسوئے صومعہ چون میروم دلم از شوق
حدیث زہد و ریاضت میکشی زہد
مراز آتش و زح حد زہی ناصح

قتلے خویش عشق صنم کن محبوب
کہ در دمنہ غم عشق را شفا اینجا بہت

غزل

جان بغزوات دادن عین زندگانیہا بہت

اے غمت دل مارا بہ ز شادمانیہا بہت

صد جفا بجانم کرد شکوه بر زبانم نیست
 که به تنگده آیم که روم سوخته کعبه
 سوختن دل و جان را کشته غمت کشتن
 می کشید و با مردم تندخو شد می با من
 گر نهی بجویم پا فرشی ره کنم سدا
 کشته از تنگه مارا جرباز ه می آئی
 ترک چشم قنانت کشت جان مردم را

زانکه دلربایان را رسم و نشانیهاست
 و اعطا کنن پندم عالم جو اینهاست
 عاشق ترا ای جان این همه نشانیهاست
 اے سرم فدائی تو اینچه سرگر اینهاست
 جان و دل نداسازم وقت جالفتشانیهاست
 بدره لقائے من اینچه مهر بانیهاست
 جان من نشد از تن عین ناتوانیهاست

شکوه جفا ئی دوست از زبان کن محبوب
 زانکه مردن از دستش به ز زندگانیهاست

غزل

از پهلوی من شب چو میره تقارفت
 باشک خلق نسبت زلف تو نمودم
 از حال دل زار من اے دوست چه دانی
 در عشق چنان بخود و محوم که خبر نیست
 این منزل عشق است ازین هرگز گشت است

غم بر سر آمد دل از پیرافت
 آشفته شدم من بکر من اینجا بظرافت
 که عشق تو بروی چه تم شد چه جفا رفت
 جانم که ر بود است و دل من یکجا رفت
 با راحت دل آمد و با سرخ و بلارفت

محبوب بود جنبت جاوید کسے را

با درِ دلِ انکس که ازین و ازِ فنارفت

غزل

ہلا لی شد تن زارِ من از یاد و ابرویت
کہ جان و دل نمودم وقفِ مہرِ حُسنِ رُویت
سرم گرداگردِ اکرے جانِ من گردِ رُہِ کویت
کہ از روزِ ازل محرابِ من شد طاقِ ابرویت
شمسِ گردِ بادِ صبا از چینِ گیسویت
کہ دارم دل اسیرِ دامِ موئے یا سمنِ بخت

سراسیمہ شدم جانان ز سودائے دو گیسویت
قصوم بہت اگر دارم ہوائے حور و خاطر
بدونِ من نمیدارم بسزائین درِ دلِ تنائے
ہوائے کعبہ و مسجدِ منیدارم بدلِ ایجان
جہانِ مکیس شود جانانِ منِ شکِ خطا و چین
نمیدارم بدلِ شوقِ تماشا ئے گل و سنرین

دلِ محبوبِ خون گردید از یادِ لبِ لعلت
رہو وہ دانش و دینش و چشمِ عینِ جادویت

غزل

گیسوئے تورِ شکِ مشکِ ناب است
نخلتِ زدہ نورِ ماہِ تاب است
جانہائے جہانِ بے پیچ و تاب است
در پہلوئے من دلِ کباب است

اے روئے تو بسچو آفتاب است
پیشِ رختِ اے پریِ نرُخِ من
از یادِ دوزِ لُفِ مشکِایت
نقلِ لبِ لعلِ بادِہ خوارت

جان و دل من با غطراب است

زاندم که حسد اشدی ز جانم

قطعه بند

این مایه عیش شیخ و شاب است
مار اسیر غم و رباب است
پندار که عالم شباب است

منع ام چه کنی ز باد و اعط
ذکر ت همه وقت عطر و نند است
مندم مکن از شراب و شاد

اکسیر بدر و جان محبوب
خاک کف پای بوتراب است

غزل

صد تیر جوهر بر دل و جان جزین زد هست
از آسمان گذشته بعشق سرین زد هست
صد طعمه حسن روی تو بر جوهرین زد هست
دل را نمود غارت و دست بدین زد هست
ابر و کمان خدنگ نه از کیمین زد هست
صد بوسه بر دوشم تو آهوی چمن زد هست

چینی ز ناز کان بت چمن جبین زد هست
هر شعله که آه من از دل برون کشید
از جلوه ات جمال پری در خجالت هست
گویم چه حال خود که بت کافر زنگ
خون از دلم روان شد و من بخیب از نیکه
انسان چرانه و اله شود چون ز عین شوق

محبوب باک حشر ندارد و بدل چو او

دستے بدامن شہر دنیا و دین زودست

غزل

زور دویں غم سر و عالم آزادست

ہر آنکھ دل بہتے سر و قامتے دادست

مطلع ثانی

بیاد وصل تو سر بخطہ خاطر مشاوہست
لبت چو لالہ و قد تو رشک شمشادست
کہ خانہ دلم از در عشق آبادست
کہ این ز حضرت پیر پیغام ارشادست

زور دویں تو سر دم دلم نفسریادست
نخل چشم و رخت نرگس و گل اندریاغ
منودہ ام ہمہ بر باد جان و دانش و دین
چگونہ تو بہ کنم و اعطای از شاہد وے

قطعه بند

کہ ہر یکے بنم و در خویش دشتادست
بالفت لب شیرین دگر چو فرادست
ہنوز چین خم گیسویش مرایادست

بسوز عشق عجب لذتیت ای یاران
بدام گیسوئے لیلی کیے اسیر حقیقین
بنفت میدد از خاک مقدم پس مرگ

مکن شکایت جور و جفائے او محبوب
وفا و لطف بدان گزیر دوست بیدادست

غزل

خجالت زدہ یاقوت و دروہل ز آبت
 مخمور چنان گشتہ ام از جام شرابت
 بجشاید اگر باد صبا بند نقابت
 از خوردن مے کیت کہ گردید حجابت
 ہر گہ کہ دہد ساقی مہ و مے نابت
 اے دل ربوہست ز چشمان تو خوابت

روشن شدہ خورشید جہان تاب نہابت
 سرست بر آئیم ز حد و صیف محشر
 بر باد و دہد جان و دل و دانش عالم
 نے و اعط و نے زاہد و نے محبت ایجا
 زاہد شومی آنگاہ ٹوسم شرب زندان
 گیسوئے کہ کردست پریشان دل مردم

محبوب چہ سودست ازین گریہ و فریاد
 کے رحم کند یار برین چشم پر آبت

غزل

خارے بدل از ان گل خندانم آرزوست

نے شوق گل نہ سیرِ گلستانم آرزوست

مطلع ثانی

جانِ خزین و دیدہ گریانم آرزوست
 دے بدل ز گیسوئے پیچانم آرزوست

دل پُر ز درد و سینہ بریانم آرزوست
 بیمار چشمست تو گر دیدہ ام و لیک

<p>دیدم از آن دے کہ رخ همچو آئینہ باغِ جانِ خواہم و در عشقِ آن نگار دلدادہ نیتم بعد اے رباب و چنگ</p>	<p>ماندن مثالِ آئینہ سیرانم آرزوست گشتہ گشت دشت و بیابانم آرزوست در در عشقِ ناله و افغانم آرزوست</p>
	<p>محبوب چون بکلیتہ حسن از رسید یار خواندن دگر غزل بر جانانم آرزوست</p>
	<p>غزل</p>
<p>نے حورِ عین نہ روضہ رضوانم آرزوست</p>	<p>کوئے نگار و آن رخِ خشانم آرزوست</p>
	<p>مطلع ثانی</p>
<p>بیارِ درِ عشقِ قسم و در مانم آرزوست مجروح گرچہ تیغِ نگاہت نمود یک یک غمخیز از دوشِ صنم عینِ دعا عارے بود مرا سہ کسیر و کمیہ در یادِ چہن گیسوئے مشکین آن نگار</p>	<p>صد جانِ نثار سازم جانانم آرزوست زخمی ز نوکِ ناوکِ مژگانم آرزوست یک بوسہ از لبِ شکر افشانم آرزوست آری غیارے از رہِ جانانم آرزوست ماندن بحالِ زار و پریشانم آرزوست</p>
	<p>محبوب همچو ذرۃ بود محسوس مرا چون جلوۂ زعاضِ تابانم آرزوست</p>

غزل

چہرہ خورشید روشن شد ز عکس روی دوست
نافہ مشکِ ختن دار دھم گیسوئے دوست

مطلع ثانی

گل ز خجلت آب گرد پیش رنگ و جو دوست
ریخت خون عاشقان را علی زنگین نگار
سینہ را سازم سپہ جانہ افدایش گرسد
کفر و ایمان را نہ انم کعبہ و تاجہ صیت
جان گرفتار بلائے غم نہ ناز صنم
بعد مردن بر مزارم سر و باید کاشتن
کلک من آتش فشانہ نامہ گرد شعبلہ
از جفا و جولاوار جھڑ و عشق من سپرس

سنبل آشفنہ شود از رشک چمن جو دوست
کشت مردم را نگاہ چشم پر جادوئے دوست
تیر مژگان از کمان پر خم ابروئے دوست
مشراب من عشق گشت و معبد من کو دوست
مرغ دل پانید دایم حلقہ گیسوئے دوست
زانکہ جان دایم بیاد قامت و جو دوست
گر نگارم شمع سوز دل خود سوئے دوست
کز ازل این عادت من گشت آن شد جو دوست

بگذر ای محبوب از فکر و غم دنیاے دون
تا توانی صرف ہمت کن صحبت جوئے دوست

غزل

در عشق یار خون دل ما شراب باہست
محلِ غمہ ہائے مفسی نمی شویم

نخت جگر بیا دلِ او کباب باہست
کاین نالہ ہائے مانی و چنگ باہست

پند مکن ز شاہد و می شیخ نکستہ دان
با دوست یک بدیم ولیکن من از حیف
ز ہر جبین و برق نگہ مسل چون شفق
اکنوں نگشتہ ام ہو ای تو مبتلا

پندار این قدر کہ زمان شباب است
کاین جسم و جان بہتی ما خود حجاب است
روئے تو مہر و عارض تو ما ہتاپ است
این آتش از ازل نکل باو آب ماہست

محبوب در خیال نداریم باک حشر
لیکن شب فراق تو در حساب ماہست

آتش عشق صنم جسم و دل و جانم سوخت
گرچہ صدیل روان شد ز دوشم از اشک
کفر سودائے سہر زلف تو بردایمان
عالمے غرق شد از ایل شرکم در آب
سبق از بدست عقل چو من نمیخوانم
غذاییب از چہ کنی غم ہم بپرستان
تینج ابرو زو و تیر مژہ و خنجر چشم
سوخت سو ز غم اولیک درین نہیب عشق

سو ز پنهان بدلم داد و نمایانم سوخت
لیک یک آہ دل سوختہ میلانم سوخت
آتش تابش روئے تو دل و جانم سوخت
ز فک راتیش سپیہ سوزانم سوخت
شعلہ عشق وے افتاد و دستانم سوخت
باغبان از لی حبسہ گلستانم سوخت
شعلہ برق نگاہش سر و سامانم سوخت
عین کفرست چو گویم غم جانانم سوخت

عاقبت سو ز تپ آتش عشق محبوب
دل و جان و جگر و دیدہ گریانم سوخت

غزل

سوخن در عشق کار جان ناشاد من است
در تصور رونا پیر زمان تصویر تو
تیر ترکان و کمان ابرو لگا هست خنجر است
خاموشی در زید و خود را سوخت پروانه شوق
از هجوم ریخ و غمهایم چه می پرسی که چون
ابر و بت نون و دمانت میم و پیتیت الف
از خیال چشم کجول تو ای جان تا بحشر
روئے تو گل زلف سنبلیل چشم ز گل لب

شکر قاتل وقت قتل شور و فریاد من است
این خیال و غمت مانی و بهزاد من است
غمزه از ترک چشمیت عین جلا دمن است
شکر احسان کردن جان دانی ایسا دمن است
سوز بار و ریخ مولن در دمن دمن است
هر دو گیسویت و جیم و چشم تو صا دمن است
عین خاموشی فغان و شور و فریاد من است
اے سمن بر قامت تو سرو آزاد من است

شکوه از جور محبوب اگر کنم بیجا کنم
زانکه در راه محبت در دو غم زان من است

غزل

عشق را بس در دو غم انجام نیت
زاهدان را جور و کوشش آرزوست
بے سرگیسو و رویت اے نگار
چشم مست یک نظر دیدم بدم

آخر صبح غمیر از شام نیت
شوق ما بس دلبر و سپهر جام نیت
یکدم در هیچ صبح و شام نیت
سپیل من با باوه و با جام نیت

قطعه بند

قول شیخ و برین را نشنوم

مطلبیم با کفر و با اسلام نیت

<p>مشرم عشق هست و معبد کوئی ند چون گدائے کوئی جانان گشته ام مردم اندر عشق لم یکن حاصل چیت گر رسوائے عالم گشته ام</p>	<p>حاصلم از دیر و سحر و سحر کام نیست آرزوئی ملک روم و شام نیست کام دل زان لبر خود کام نیست عشق را پر وائے ننگ نام نیست</p>
--	--

جذبہ عشق کشف محبوب را
احتیاج نامہ و پیغام نیست

غزل

<p>خاکم پیاد و دھبہ را بجہان ساخت بوئے زمین کیوئے خود و حسان فشان زنگین نمود دست بخون من آن نگار زادہ نیافت بار چو در بزم میکشان بگرفت قیمت نگہ جان ما صنم پامال کرد خاک مزارم بصد جفا بنمود کہ جمال بحسن رخ تبار باو یکے بدیم دے بہر استیاز</p>	<p>خود دل ربود و ناز و ادرا بجہان ساخت پرسید ہر کہ مشک خطا را بجہان ساخت ہر کس کہ دید زنگ خنار بجہان ساخت برگشت و خوف و زخار بجہان ساخت مینخواست قتل ما و بہار بجہان ساخت پرسید ہر کہ نشنش پا را بجہان ساخت کہ جلوہ کرد و نور خدا را بجہان ساخت این جسم و جان ہستی ما را بجہان ساخت</p>
--	---

محبوب هیچ کار نبود خستہ پیارا

اوجھ غم و خط را بہاد ساخت

غزل

سرور رشک از ان قامتِ عنائے ہست گلِ خیالت ز دہ زانِ عارضِ میا ہست

قطعہ بند

<p>گاہ معشوق و گہے عاشقِ تیرے ہست گاہ یوسف شود و گاہِ لیلائے ہست گاہ در محلِ آرام چو سیلائے ہست گہ چو شیرینِ برنج و عارضِ میلائے ہست ہر کہ بر حسنِ دل افروزِ تیرے ہست صد چو یوسف بجمالِ تو ز لیلائے ہست ہر کہ رازِ سرِ گیسوئے تو سودا ئے ہست</p>	<p>یا من جلوہ بہر رنگِ ناپیدِ مردم گاہ دامنِ شود و گاہ شود چونِ غمِ ندرا بیشہ گردی بودش پیشہ گہے چونِ مجنون گہ چو فرما دہ تلخی چہد جانِ عزیز خواہد ار حورِ جہانِ عینِ قصورش باشد ہر پری چہرہ بحسنِ تو دہد جانِ عزیز گر بود خواہشِ مشکِ خلتش عینِ خطا ہست</p>
--	--

سر و شمشاد برویند ز خاکِ محبوب
ز انکہ او کشتہ عشقِ قدرِ عنائے ہست

غزل

ذوقِ لطفِ بادہ راستا نہ میداند کہیت گشتِ دشت و کوہ را دیوانہ میداند کہیت

تضمین

لذت پر سوختن پروانه میدان که صیت
 برون از عشاق دل جانان میدان که صیت
 این همه در عشق او دیوانه میدان که صیت

ذوق سوز در الفت را چه داند بولہوس
 جز من بیدل که داند جان دل دامن عشق
 پائے در زنجیر که خاک افشانند بشت

جلوہ محبوب را داند دل پر درمن
 قدر حسن شمع را پروانه میدان که صیت

رولیف الحسیم

خوگیر مرگ را بسیا چه احتیاج
 مارا بسرد و زگرش شہلا چه احتیاج
 مارا بجلوہ ید بیضا چه احتیاج
 پایا سملین دلا کہ کمر را چه احتیاج
 باشک چین و عنبر سارا چه احتیاج
 مارا ندوق نشہ صہبا چه احتیاج

بیا عشق را بجا د ا چه احتیاج
 دیدیم چشم و قامت رغبت اکھنم
 ہر لحظہ چون تحلی طور ست در نظر
 مفتون شدم چو برب و خسار تو مرا
 از بوئے گیسویت چو شام مطہر است
 مستیم چون ز بادہ عشق سھنم بدم

از دشت دلم چو بیا بانست جملہ جا
 محبوب ہجو قیس صبح را چه احتیاج

رویف الدال

در لغت

خرد بھرہ ورا از مقال محمد
کہ حق گشت و صاف مال محمد
بھرہ بخط خاک نعال محمد
بدل اشتیاق وصال محمد
گرفتہم چو دامن آل محمد
کہ قرآن است وصف خصال محمد

دل و جان فدای جمال محمد
جمال کسے نیست وصف جمالش
بود خاک بر سر سرے کو نباشد
سیہ باد روئے کسے کو ندارد
نماز است باکم ز شوق قیامت
بوصف کسے صیت حاجت شہم را

خدا یا عطا کن محبوب عاصی
ہو اے نقائے جمال محمد

غزل

بچین گیسوئے تو عاشقان ہزار اند
کہ در پس گل رویت پسے چو خار اند
کہ عاشقان جمال تو صد ہزار اند
کہ شایقان وصال تو تیس ہزار اند

فدائے روئے تو نشان تاجدار اند
ز غمخہ دہن خود مرادہ کا مے
دل اسیر زلفت چو شد مشو غافل
ز سل خویش مرابوسہ بدہ جانان

شدندست از آن هر دو رنگش محبوب
که دایم از مے محبت شراب خوارانند

غزل

دل کشید آه و زجان ناله فریاد آمد
قامت تو بمن غنیمت شمشاد آمد
رفت با جان حزین و دل ناشاد آمد
که عشقت چه ستم رفت چه بیداد آمد
درد و عشتی که ز بس نون و ز فریاد آمد
بوسه از لب آن غنچه دهن یاد آمد

شب بخوابم خم گیسوئے تو چون یاد آمد
چشم و حصار تو شد رشک و رنگ گل
منزل عشق مقامی است که هر کس که در آن
دارم از جان حزین من و خسته خبر
پیش سوز دل من هیچ تر از هیچ بود
منخورم خون دل خویش از آن دم که مرا

یاد آن یار جفا کار شدی اے محبوب
جان بشکرانه بده بجز تو جلاد آمد

غزل

وای فارغ هست آنکه اینهم ندارد
خبر از وجود و عالم ندارد
که شلت کس از جن و آدم ندارد

خوش آنکس که خبر عاشقی غم ندارد
سرے را که سوداے عشق تو باشد
چه حسنه است در صورت تو هویدا

خُشک آن کسے کو بدینا مسرت
لبسوزا دل آن دل کہ بید رو باشد
ہمہ خرم مردم زمرہ ہم شود بہ
چو شد شاہد و بادۂ جام حاصل

ز شادی در بنی ز ماتم ندارد
بود کور آن دیدہ کان غم ندارد
چہ خرم دل من کہ مرہم ندارد
سر من سر شاہی بسم ندارد

چہ رعنای شوخ است محبوب من کان
منظیر خود اندر دوعالم ندارد

غزل

سرم سودائے زلف مر لقا مہربان دارد
ہر گویا مرد در عشقت ز شورش امین شد
منم مستغنی از کس کرد دوعالم کا ندرین عالم
ز غمہائے دوعالم فارغست آنکس کہ نزد خود
شہید ناوکِ ناز و ادائے آن جفا کارم
دو چشمم خود دیدارِ دو چشمِ یار گردید بہت
بچشمم هیچ ننماید جمالِ سیلی و شیرین
بجز من کہیت اے جاتان کہ در غمہا عشق تو

دل من اشتیاقِ آن لب چون اسفوان دارد
شہید تیرِ شرکات چہ پروائے جان دارد
بحمد اللہ بتے دارم کہ حسنِ جادوان دارد
شرابِ کہنہ گلگون و یارِ نوجوان دارد
کہ ہر شرکانِ او تیرست ابرو ٹا کمان دارد
لبم ہر دم ہوا ہے بوسہ زان لعلِ لبان دارد
فدا ہے عشوہ و نازم کہ آن جانِ جان دارد
بدلِ سوز و بجان در دہد طلبِ آہ و فغان دارد

چہ شد کہ جامِ مے دارم بھر دم پر کب محبوب

که یاد ساقی کوثر دل من هر زمان دارد

غزل

چشم تو عجم می فروشد چه سود امیکند زلف بیاهت لب شیرین تو رشک نبات است دکانداری و ندانت چلویم	نگاهت تیر و خنجر می فروشد که مشک ناب و عنبر می فروشد دانت قند و شکر می فروشد که آن الماس و گوهر می فروشد
--	---

چه نادان است ای محبوب آن کو
سخن با گوهر و زهر می فروشد

غزل

هر که که ذکر لعل لبست بر زبان رسد سوزنده تر ز آتش دوزخ شود بهشت تا شیر آب چشمه حیوان کند بن دیوانه میشوم بزم گرشه بخواب	قند و نبات و شهد و شکر در دهان رسد گر شعله ز سوز دلم در جبین رسد بر سینه ام ز دست صندل گرسنان رسد سودا بی چین کیوبه عنبر فشان رسد
--	--

تضمین

خوبان نه آن گفت که کس زبان رسد

شادم اگر جفا کنی و گروفا از آنکه

گر بوسہ بر لبِ دستان رسد

پیوستہ شہد و قند بریزد کلام من

محبوب رفت عمر بھسیان وے چپک
چون شافعم بخت شہدہ دو جهان رسد

غزل

چو دندانش کو مس صفا ئے ندارد

چو رویش مر و خوشیا ئے ندارد

مطلع ثانی

چو من کس دل مبتلا ئے ندارد
ولیکن سر موف سا ئے ندارد
چہ درد و لم کان دوا ئے ندارد
زمہ بہت مر قسا ئے ندارد
سر گیسو ئے مشکا ئے ندارد
مریض محبت شفا ئے ندارد
بدل اشتیاق نقا ئے ندارد

کے مسچو او دلربا ئے ندارد
سر اپا ئے حسن بہت و خوبی بت من
ز روز ازل شد بھر درد و رمان
سیر روئے باد آنکہ در سید داغ
بود خاطر او پریشان کہ در سر
طیب است حیران بہرمان دروم
بود کور چشم کسے کو ز جانان

دلِ جزے و وصل محبوب ہرگز
بدوران دگر مدعا ئے ندارد

غزل

بدر و عاشقان خاکِ پش آسیر میگردد
چنان بر صغیر کاغذ غمش تحریر میگردد
که از رسوا شدن در عاشقی توقیر میگردد
که تدبیر شفافیش از دم شمشیر میگردد
زبان من شتر افشان گفتیر میگردد
دل مسکین مخزون پیش از پنجیر میگردد

پای دل سر زلف صنم نجیب میگردد
بجویم شربتِ گر حال عشقش از زبان سوزد
لکن پروای ننگ و نام اگر خواهی صال
موتیر کے شود در دل مارا دم عینسی
بیان در دہجرتش را چنان سازم کہ در گفتن
زند تیرنگہ مارا چو آن ترک کمان ابرو

ندارد باکِ غوغائے قیامت خاطر محبوب
کہ در محشر شفیعتش شب و شبیر میگردد

غزل

زہر ناسور من صد حجب آوازمی آید

بزخم جان نمک افشان چو آن طنار می آید

مطلع ثانی

بجان عاشقان نازش شتر انداز می آید
ہنہادہ سر کبف صد عاشق جان باز می آید

بت آتش زخم چون با ادا و ناز می آید
برون از برق آید گر خشتِ بھر نثار او

ادائے ناز و اندازش زبانی من چنان سازد
بگل گفتم کہ پنهان دارم این سوز غم عشقش

کہ اندازش کرامات و ناز اعجاز می آید
مے اشک از دو چشم فاش ساز ز می آید

اسیر دام زلف او شو گفتم بدل محبوب
ز سودائے جنون لیکن بسویش باز می آید

غزل

از جور فلک اسخس کے خوار و خیزن باشد
جانم بستم کشتی ہرگز نکلنم شکوہ
ہرگز نہ دسم نسبت با خاک دست جانا
ہر کس کہ بسو دار و سودائے سر زلفت

آزاد کہ بدل محتراسے ماہ چین باشد
دیکش بتان ایجان چون رسم چین باشد
گر کعبہ دین باشد و خلد برین باشد
میل و گرش نبود گر شاہ چین باشد

در دورے الفت محبوب بود کیسان
اگر شاہ زمین باشد در گوشہ نشین باشد

غزل

غمّت جان من در دل و جان نشیند
دل شکر احسان قاتل نماید
ہر آن سر کہ سودائے زلف تو دارد

چو بیدل کہ در نرم جانان نشیند
ز تیرش چو در سینه پیکان نشیند
ہمیشہ چو زلفت پریشان نشیند

با پینه روی تو هر که حیران
گل رویت از حور جنت نه بیند
همه را کند غارت دانش و دین
قصور است اگر حور و جنت بخوابد

بود سپهر آینه حیران نشنید
به گلزارِ رضوان پشیمان نشنید
بت من چو در بزمِ خوبان نشنید
بگلشن کسے کو حبانان نشنید

تو نصف شو ایجان که تا چند محبوب
بامید وصلت پریشان نشنید

غزل

غبارِ راه تو در دیده طویا گردید

جفا ی تو بمن ایجان به از وفا گردید

مطلع ثانی

امید وصل تو ام دارو ی شفا گردید
غلط نمودم و شکرم درین خطا گردید
هر آنکه با غم عشق تو آتشنا گردید
و نه که شیفه زلف مشکا گردید
لگا چشم تو ام عین مدعا گردید
خراب باد و تورند و پارسا گردید

به در عشق تو جانم چو مستلا گردید
بشک نسبت زلف تو کردم ایجانا
و عقل و دین و دل خویش گشت بیگانه
نکرد یاد زین و خطا و مشک خن
اداو ناز تو اے دلبر از زودل است
بناز و غمزه توشیح و برهن شیدا است

دہانت از پئے ہا چشمِ عجب اگر دید
کسے کہ مشتریِ محرمِ عجب اگر دید
دلہم چو والہ آن چشمِ سرمہ ساگر دید

ز چشمِ مست تو ہستند جملہ مردم مست
خرید مغت متلع گران بقیمتِ جان
برنگِ سرمہ بو و خاکِ مرقمِ پیگ

چنان امید و فادارم از نعم محبوب
کہ یارِ من بت عیارِ پر حیف اگر دید

غزل

سبیلِ نخل از زلفِ چلیپاے تو باشد
نخلتِ زرد و خورشیدِ زسیماے تو باشد
گر دلبرِ مادرِ پرماجائے تو باشد
اے جانِ من آنرا کہ متنائے تو باشد
این مستقیم از خبرِ عصبہاے تو باشد
اگھس کہ ز دلِ والہ و شیداے تو باشد
جانِ داوِ نم آسان چو پایماے تو باشد
آنرا کہ سرِ نعلِ شکر خائے تو باشد
کے ہمسری اگھس با قدرِ عنائے تو باشد

اے لالہ ہداغ از رخِ زیباے تو باشد
اے رشکِ بہتاب از انِ عارضِ تابان
قربانِ کبھم جان و دل و دانش و دین را
گر آرزوئے حوکنند عینِ تصویرِ ست
سمرست بر آئیم ز محمدر صفِ محشر
لے سجدہ سوئے کعبہ و بے تنکدہ آرد
بانتیجِ چہ حاجت ز کئے کشتنم ایجان
صد سال اگر ز سرِ خور و تلخ و نان نیست
گر سر و کشتہ سر بر تو عینِ خطِ است

محبوبِ شرارے کہ جہان را بدے سوخت

شاید ز تپِ آہِ شر زائے تو باشد

غزل

عرقِ زروئے تو ایجان گلاب میسازند

ز بوئے گیسوئے تو مشکِ ناب میسازند

مطلع ثانی قطعہ بند

و پارہِ جگرِ ماکِ باب میسازند
ز نالہِ امّے و چنگ و رباب میسازند
ز برگِ گل پئے رویش نقاب میسازند
اساسِ خانہِ خود بر حساب میسازند
ہزار دستہ و گریصہ کتاب میسازند

بتانِ زخونِ دلم چون شراب میسازند
ز اشکِ خوبی مایکند زنگِ خا
مباد تا کہ گزندش چشمِ بد مردم
قیامِ دہر کسائے کہ در خیال آرند
ز درِ عشقِ تو حسرتِ رسمِ نمی گردد

بمشتقِ حسنِ بتانِ دل مدد تو ہے محبوب
کہ خانہٴ دل و دین را خراب میسازند

غزل

شدم از خوشی تن بر گمانہ تنہا اینچنین باید
پئے دل بردنِ مانشوخی رعنا اینچنین باید

بھیر اہم دیوانہ شیدا اینچنین باید
بتے دارم پریروئے بجا جوئے تم جوئے

نگاہ چشم بیمارش کند صد مرده رازندہ
ز سودائے سیر ویش پریشان خاطر جسے
بیک دیدن ربودہ چشم مستش ہوش مردم را
بیک جامش شدم مخمور از روز ازل یاران

قتیل در عشقش اسیر ایچنین باید
بدام مرغ دل زلف چلیپا اینچنین باید
بتان راست و میگون چشم شہدایچنین باید
پے سرتی عشاق صہبایچنین باید

خراب و بنجود اندر کوچہ ناآوارہ میگردم
شدن در عشق اے محبوب سوا اینچنین باید

غزل

وائش و صبر و قرار از دلم آن رخسار برو
کرد خجلت ز وہمہ را ز حبسین برنور
عقیدہ و ندائش رہود آب الماس و گھر
نسبت زلف تو با مشک ختن عین خطا
غرق شد گل بعرق پیش عذارت ایجان

دل و جان را بنگاہے ز من شیدا برو
رو نق جلوہ خور را بر رخ زیبابرو
زنگ یا قوت من از دولب آن کیتابرو
چشم خمسور تو بحسرا اثر صہبای برو
نگہت مشک ختن گیسوئے عنبر سار برو

جان و دین و دل محبوب بیک غمزہ ناز
دلبرے عشوہ گرے سیم برے رخسار برو

غزل

بیار محفل عشرت کہ وقت وصل یار آمد

منغنی نغمہ سر کن کہ یارم در کنار آمد

برو اسے واعظِ خود میں کتابِ عطرِ بردار
کسے کو یک نظر آن وئے گلگون تماشا کرد
لبت لعلِ بخشان و دمانتِ چہمہ عیوان
بہ از کل الجواہر شد پے چشمِ دلِ مردم
ندارم مہربانی خبر غمِ عشق تو اسے جان
کبابِ آتشِ شوقِ تو رند و پار سا گردید
جہنمِ شعلہ گردید چون آسم فشانِ آتش

بدہ ساقی مئے گلگون کہ فصلِ نو بہار آمد
گلِ گلزارِ حُبّت در دو چشمِ عینِ غار آمد
و چشمِ فتنہ انسان دوزخِ لغتِ مشکبار آمد
بہمراہِ صبا گر از رہِ کویتِ غبار آمد
کہ دردت دار و ام گشت و غم تو غمگسار آمد
خرابِ بادۂ ذوقِ تو مست و مہوشیار آمد
سمندِ قطرۂ گشتِ چو چشمِ اشکبار آمد

چہ پروائے بسیرِ گلستانِ محبوبِ مفتون را
کہ رویت لالہ و قد تو سر و جوئبار آمد

غزل

آبِ دمِ تیغِ تو بہ از آبِ بقا باشد

بیارِ غمِ عشقِ ترا در دوا شد

مطلع ثانی

خوشبیزرِ رشکِ رخِ تو رو بقفا شد
جانانِ خیمِ ابروئے تو شمشیرِ قضا شد
چینِ شکنِ گیسوئے تو دایمِ بلا شد

زانروز کہ حسرتِ بھانِ جلوہ نما شد
مژگانِ سنانِ تیز گہ چشمِ کمانکش
چشمانِ تو شد فتنہ زینِ خاطرِ مردم

نامید و زصل از پئے او آید کیان
سودائے سیر زلف تو بابرہمن و شیخ
درنگ کجا رنگ چو رنگت بودے صل

آرزاکہ بدل مھر تو اسے ماہ نقاشد
بر جلوہ روی تو فدا شاہ و گدا شد
رنگ لب او بود کہ این جلوہ مناشد

تضمین

این رنگ خانیت بر آن دست نگارین
خون دل ما بود کہ انگشت نما شد

محبوب کن شکوہ ز غمہا شے محبت
کاین دولت در دست در شے عشق عطا شد

غزل

باز سودا ہے جنون و سرمی آید
عیش و راحت بر و درنج و بلامی آید

مطلع ثانی

شوخ طناز چو باناز و ادا می آید
یکسر آشفته شو و جان و دلم شب در خواب
جان نیا بد بچیان مرد و صد سالہ ازو
آن قدر بہت نزاکت کہ ندارد تالیش
بر سرم عاشق گشتہ قضای می آید
در خیالم چو سیر زلف و دوتا می آید
چون سیجا بدیش بھر دوا می آید
بوئے گل گریشش ز صبا می آید

نقش من می طپد اندر محرم بعد از مرگ
نگہت تیغ بلا ابروئے تو عین کمان
چشم قتان تو صد فتنه بجان مردم
کار اکسیر بدر دل عشاق کند
واری ایجان جگر از غم در غشت

چون بیاد من ز تو آن جور و صفای آید
نوک مرغان پئے مایه قضا می آید
غمره ناز تو هم سزا د بلامی آید
خاک کوئے تو چو باد صبا می آید
کہ چہا برس من رفت و چہا می آید

ہرگز از جو صنم شکوہ کنائے محبوب
لطف دان گر بستر رخ و بلامی آید

غزل

سجدہ گاہم ز ازل گوشہ ابروئے تو بود
حالیہ سجدہ نمایم لبوئے کعبہ چنان
شیوہ کفر گزشتیم و گزشتیم ز دین
چہ پری و ملک و حور و چہ انسان چہ طیر
خود تو موسیٰ شدی و طالب دیدار و لیک
زرگس و سنبل دگل را چو بگلشن دیدیم
خود تو مجنون و زلیخا شدی و عاشق زار
کعبہ و بتکدہ گشتیم و بھر جا کہ شدیم

دام جان و دل من حلقہ گیسوئے تو بود
معبد و قبلہ من روز ازل کوئے تو بود
کہ ز میثاق دلم بستہ منہ دئے تو بود
ہمہ جان داد و یک غمرہ جادوئے تو بود
جلوہ طور چو دیدیم ہم از روئے تو بود
ہمہ جارتک تو بود و ہمہ سو بوئے تو بود
جلوہ لیلی و یوسف ہمہ از روئے تو بود
ہمہ با مطلب ما جلوہ از روئے تو بود

فانش این راز کن باش نموش ای محبوب
کامچنین قال هجر حال نه از خوئے تو بود

غزل

گر از برم آن دلبر یک لحظه جدا افتد
مُشتی ز غبارِ مادرِ کوئے صنم افکن
سودائے سر زلفت چون در سرِ ما آید
ماندن به تپِ دوزخ صد سال بود بهتر
بر آتشِ دل سیلے از آبِ بقا آید
تیرست نگاهِ تو شرکاتِ سنانِ بر دل
ساقی همه ستان را جامِ مے گلگون داد
تا روزی ابد جانم در سنج و بلا افتد
گاہ گزرت آنجا که بادِ صبا افتد
در پائے دل زارم ز بخیرِ بلا افتد
زاندم که در او یارے از یار جدا افتد
از لطفِ نگاهِ تو گر جانبِ ما افتد
ابروئے تو بر جانم شمشیرِ قضا افتد
پرچمِ سرده ساغرِ خمش چو با افتد

چون نیست بکویت جازاقا کی دلها
فرما که دلِ محبوبِ ایمان بجای افتد

غزل

عاشقانِ مذہبِ خود عشقِ تبار ساخته اند
خالِ روئے تو سویدائے دلِ عاشق
قبله خویش در پیرِ عیان ساخته اند
تا رگِ گیسوئے تو از رشته جان ساخته اند

فرق دینستی و هست و نمان تو بود
چشم بیمار تو رنجور دل مردم کرد
چشم تو خنجر و الماس شریخ نگه
قصر فردوس نخواستند و نه آب کوثر

آستین در دهم و گمان نیست میان ساخته اند
نوک شرکان بجگر ناچوسنان ساخته اند
غمزه ات تیر و دو ابروت کمان ساخته اند
عاشقانی که بجوئے تو مکان ساخته اند

قطعه بند

عاشقان را نه غم و نه دوزخ و نه شوق جنت
ندید عشق گرفتند و گذشتند ز دین

جسم معبود نه دیرمغان ساخته اند
قبله و کعبه خود کوئے تیان ساخته اند

حالی از مے و عشق چنان تو بیکند
و رازل طینت محبوب چنان ساخته اند

غزل

چو رخ نما بچمن آن شگفت رو گردد

ببیند دل غمگین از رشک نگ او گردد

مطلع ثانی

چرا نه سوخته جان از حسد و گردد
چو وصف چمن جسم زلف تو بیان سازم

چو مهربان بمن آن یار مهر و گردد
و بان بوقت سخن سرمه در گلو گردد

ز لطف بر سر گورم کین قدم خرب
 ز تاب ماه شود پر عسری رخ نازک
 خطا است گر بر آرد سر ز شک خن
 ز بهر او همه کیاست ز بهر او مرغ
 بکن زیارت روئے چو صحیف جانان
 بسوزن مژده ورشته دو گیش

که خاکم از کف پاسے تو مشکبو گردد
 بروئے او شبے ارمایه رو برو گردد
 دے که شفیقه زلف مشکبو گردد
 کسے که مشتری مهر ماه رو گردد
 دلا بخون جگر گر ترا وضو گردد
 بود که چاک دل زار من رفو گردد

چگونه جان سلامت برد کسے محبوب
 که عاشق بت عیارتن رخو گردد

غزل

پے سیر حین گر جلوه گر آن نازنین گردد
 شو ذخیره نگاه مهر از نظاره نورش
 ز مشک چین اگر دارد سر و سر خطا دوست
 بگیرد بر نگاه چشم آهوسد بهر آه
 خور و خون جگر از رشک لعلش لعل تانی
 خدا سازم بر آندم سر صد حضور میبار
 بود عین قصور نهسم او گر عاشق رویت

ز قد و خد او خجالت برود یا سمن گردد
 مقابل مه اگر یکدم بان ز بهر جبین گردد
 کسے که کاشفته سوداے زلف عنبرین گردد
 کسے که کوشته تیغ نگاه شرکین گردد
 نخل از گوهر دندان او در شمن گردد
 بکسے که گردے آن یار با من خنشین گردد
 بهجت یابل حسن و جمال جو عین گردد

صبا گر بوسے کیسویت پر داسجا زرشک او
منہ ہرگز سر دیر و حرم در سر قدم بر زن
گہے در دیدہ گہ در دل نگارم جلوہ بنماید

بجائے نافہ پر خون ناف ہر آہو عین کردو
براہ عشق کا بنجا اتحاد کفر و دین کردو
گہے بے پردہ می باشد گہے خلوت نشین کردو

منہ محبوب سودائے خم زلف تبار کسرا
مبادا کز پئے جان تو مار استین کردو

غزل

گر چہ پیوستہ بمن ریخ و ملائے دارد
آفتاب استرخ و مہر جبین بق نگہ
جگر م خون شد و لعل لب جانان گردید
چہیت گر برہمن و شیخ شدہ مفتونش
شوخی و دلبری و ناز و ادا می باید
مرغ دل چون نشو و صید کہ بہر ش صیاد
اثر و مہر و کیوان شدہ کیسان پڑا
پر قصور است بحسن ریخ زیبائے تو حور
بدر بقدر شدہ پیش خدایت ایمان

لیکنم شاد با مسید و صلائے دارد
عارضش بدرود و ابر و دو ہلائے دارد
این سویدائے دل بہت کہ خالے دارد
بت من نام خدا حسن و جمالے دارد
شاید آن نیت کہ حسن از خط و خالے دارد
دام کیسوئے کج و دوائے خالے دارد
مہر کہ مہر میرہ خورشید جمالے دارد
کے پری پیش جمال تو کمالے دارد
رشک از ناخن پائے تو ہلائے دارد

پند او کے اثرے در دل محبوب کند

واعظِ مٹھ عربت خام خیاے دارد

غزل

دام عیش و سرور زمانہ او دارد
 غدار یا سمن و سپہ لالہ رو دارد
 گھریہ پیش رخ او چہ آبرو دارد
 بسر کسے کہ سر زلف مشکبو دارد
 دلم کنون چہ عجب گر ہوا ہے او دارد
 بحسن خویش چو آئینہ رو برو دارد
 کسے کہ دیدن روئے تو آرزو دارد
 بیاید آنکہ بخون جگر وضو دارد

ہر آنکہ جامے دیار نیک خود دارد
 دہن چو غنچہ قدش سر و چشم چون گس
 نخل زرنگ لبش لعل در بدشتان است
 خطا بود کند ارشوق سپر چین خنق
 باب و خاک منست از ازل چو آتش عشق
 بحیر تم کہ پسر اخو د نمی شود مفتون
 بود ز عین قصورش اگر بخوابد حور
 پئے جنازہ عاشق بکرم فتویٰ عشق

چگونہ جان بسلاست برد کسے محبوب
 کہ دل بدست جفا کا تبت خود دارد

غزل

نگہش تیر و دو ابرو دو کمانے دارد
 چہرہ او گل و چون غنچہ دمانے دارد

غمزہ چون خنجر و نرگان چو سنبلے دارد
 چشم او زر گس و لالہ لب عارضہ جمن

فرق درشتی و هست و مانسش گردید
 شوخی و ناز و ادا از پئے و لب بر باید
 آه سر و دینخ زرد و دل پر درد دمام
 ز سیر کعبه بسر دارد و نئے خواہش خلد

آنچه در وہم و گمان نیت میلانے دارد
 نہ کہ چون سرو قد و غنچہ دمانے دارد
 عاشق روستے تو این جملہ نشانے دارد
 ہر کہ در کوئے بت خویش مکائے دارد

بت من جلوہ بھر زنگ نماید محبوب
 کس نداند کہ چہ نام و چہ نشانے دارد

غزل

ولم را در دورا نیت ہمیار انچسین باید
 بیک دیدن ربوہ چشمش جان مردم را
 شدہ تیر قد من چون کمان از یاد او یلان
 نخل شد سرو و نرگس سنبل و گل در گلتا ہنا
 بماند تا ابد مرغ و لم پاسد گیسویش
 ہر مالش شدہ در ماندہ صد لقمان افلاطون
 شفق گرفت زنگ خون ز رشک اشک خنیم

غم و جسم چون جانست غمخوار انچسین باید
 پئے دل بردن عشاق دلدار انچسین باید
 ز بہر و لبر ان ابروئے خمدار انچسین باید
 بتان را قد و چشم و زلف و رخسار انچسین باید
 بدام حلقہ زلفش گرفتار انچسین باید
 بتان وستان را چشم ہیار انچسین باید
 ز بہر عاشقان چشم خونبار انچسین باید

چمن شد سینہ ام از دغما عشق آن گلرو
 بسیر عاشقان محبوب گلزار انچسین باید

غزل

چاک گر دیدم سحر تو گریبانے چنہ
 برز لعل سیات دین مسلمانے چنہ
 زود خواہند شد آبا دیابانے چنہ
 گر چه کز درد لاجبہ تو در مانے چنہ

زاشک تر نشد نغم عشق تو دامنے چنہ
 نجم ابروت ربود آبروئے صد محراب
 گر چنین جوش جنون ماند بھبھ عشاق
 خاک پایش شد کسیر بدروت خنہ

ابرویش عین کمان سیر مژہ تیغ نگہ
 شدہ محبوب پئے قتل تو سامانے چنہ

غزل

زنگ روئے تو چو درِ عدسے ساختہ اند
 لب لعلت چو عقیق میسنے ساختہ اند

بوئے موئے تو چو مشک ختنے ساختہ اند
 دُر و ندان تو برد آب ز الماس گھس

قطعه بند

عارضت عین گل یا سمنے ساختہ اند
 جان من جسم تو گویا چمنے ساختہ اند
 آنچه در دم نیاید و ہنہ ساختہ اند

چشم تو ز گس و لالہ لب و گیسو سنبل
 قاشت سرور و ان غنچہ دہن روئے تو گل
 نیت معدوم و نہ موجود میانت ایجان

جنت از خاک در سپو توئے شدید
 روسوئے دیر نیارند و نخواهند سرم
 بوئے از چین سبز زلف تو در روز ازل
 مطلب هر دو یکیه هست و از پی فصل

دوخ از سوز دل همچو من ساخته اند
 عاشقانی که بگویت وطن ساخته اند
 برده زان ناز و مشک خسته ساخته اند
 آن یکے شیخ و دیگر برهنه ساخته اند

جلوه گر در همه جا هست جمال محبوب
 نام تهمانه و جد سخن ساخته اند

غزل

خوشید من چو جلوه نما سوئے بام شد
 آرام روز رفت بیا و رخت مرا
 از همه صید مرغ دل زارم اے صنم
 نه آرزوئے کعبه و تهمانه را کند
 شد گشته عالمی ز سنان نگاه تو
 گر لاف عشق بازی و زندی ز خطا هست
 عمامه برین میکرده و اعط نمود چون

دخ ز رشک در دل اء تمام شد
 در شب بعشق زلف تو خوابم حرام شد
 خال تو دانه زلف سیاه تو دام شد
 آنرا که زیر بام تو ایجان مقام شد
 از خنجر کشمیه تو قتل عام شد
 آنگو اسیر سلسله تنگ و نام شد
 واقف ز لطف لذت شربت نام شد

محبوب چون بکلیه خسران رسید
 میدان که مرغ چرخ سعادت بدام شد

غزل

از تابِ عینِ ادرتِ مہرِ تابانِ گلہ دارد
 از رنگِ لبِ لعلِ بدخشانِ گلہ دارد
 از قامتِ توتوس و گلستانِ گلہ دارد
 خجالتِ زودہ چون شد و طوفانِ گلہ دارد
 از رشکِ حسدِ حبیب و گریبانِ گلہ دارد
 رنجید ز من کوہ و بیابانِ گلہ دارد

از حُسنِ رختِ مہرِ درخشانِ گلہ دارد
 رشکِ است ز دندانِ تو الماس و گھبرا
 سبیلِ خجلِ از گیوئے پیمانِ تو گردید
 از سبیلِ سرشکم کہ بعشقِ تو روان شد
 از دستِ جنونِ دامنِ صبرم چو شدہ چاک
 از بسکہ بگر دیدم و پامال نمودم

آن آہِ جہانِ سوزِ محبوبِ برآمد
 اگر شعلہٗ آن آتشِ سوزانِ گلہ دارد

ردیف الراء

غزل

جانِ فدا کردم مہرِ حسنِ رنگینِ نگار
 لالہ روئے یاسمین بوئے نگارِ گلزار
 از سیرِ زلفِ سیاہت شد تنِ من سپہ تار

روز و شب دارم بہر سو آئینِ زلفِ مشکبار
 راست قدمی کج او یمن بہر سنگینِ دے
 از نگاہِ چشمِ مخمورتِ دلِ مردمِ خسراب

موسم گل بر آمد و لبم در بریا
 اے اسیرِ دایم زلفین تو ہر دانا دلے
 گر تو یکتائی بر عنائی حسن و لبسری
 تاکہ رفتی از کنار من تو اے جانِ جہان
 خواستم دارم بدل نہانِ غمِ عشقتِ لیک
 نہا صحابہ نے منہ سے با بادل دیوانہ ام

ساقیا جامے بدہ آمد زمانِ نوبھار
 و اے خرابِ لعلِ میگونِ تو جانِ ہوشیار
 عاشقِ جانناز چون من نیست کس در روزگار
 گشتہ ام بحیر من از جان و دلِ خود بر کنار
 آہِ آتشبار و اشکِ خونیم کرد آتشکار
 زانچہ مجنون را بعقل خود نباشد اختیار

رفت عمرش گرچہ در عصیانِ لیکن نیست باک
 بہت چون محبوب بر فضلِ خدا امیدوار

غزل

روئے خوبت صنما بہت چنان مایہ نور
 تابشِ عارضِ تو غیرتِ ما و تابان
 زلفِ مشکین تو سودا بر مردم زد
 گرت پ سوزِ دلم و دلِ دریا افتد
 گرچہ دورم ز درت لیک بدلِ تزویم
 نیست تہا دلِ من شیفۃ تو کہ نمود
 اتفاقِ من و تو چون شود اے دلبرِ

گر مساوات کند حورِ بو عسینِ قصور
 نورِ سیمائے تو شد رشکِ درہ جلوہ ہور
 چشمِ ہمایہ تو کرد است جہان را رنجور
 شود آن آتشِ سوزان چو روانِ مہجور
 بہت یکسانِ غمِ عشقت چہ بغیبت چہ حضور
 جلوہ حسن و جمالِ تو جہان را محصور
 من مجبورِ تو حسین و تو بقتلم سرور

در عشق تو چنان کرد بجان من جا
شعله آتش سوزان ز زبانه خیزد
گرچه صد تیغ جفا بر سر این خسته زنی
دل محزون مرا و عظم مرا و اعظم

کز غمش سر زین گشته بشکل ناسور
شعله از غمش بر تو کنم گزند کور
هر دم از جان و دل از لطف تو هستم شکور
زانکه دیوانه زبند است و نصیحت معذور

رفت عمر تو به صیان همه لیکن محبوب
نمک بر حرمت او کن که هو الله غفور

غزل

ای ماه و خور از عکس رخت یافته تنویر
ای کشته در دی تو شده زنده جاوید
از گهت زلف تو معطر خلتن و چین
از جوشن تخت شود آن نقش بدیوار
بر صفحه جان و دل من حرف غم عشق
دل سوختن و کشته شدن و غم جانان
افسانه محزون شده محو از دل عالم
بیار و وحشت شده جان همه مردم
در و دل من بنشود ز آب بقا ز آنکه

از جلو حسن تو بهائے شده تسخیر
رسوای عشق تو بود باعث تو تسخیر
از تاب رخت آب به پنجاب بکشمیر
نقاش کشد گر ز رخ پاک تو تصویر
از روز ازل کرد رقم کاتب تقدیر
از عشق عطا گشت من منصب و جاگیر
ز آن روز که عشق من و تو یافته تشبیر
در پائے دلم گشت سر زلف تو خمیر
تدبیر شغافش بود آب دم شمشیر

محبوب نزار دغم غوغائے قیامت
چون شافع اوہست شہر شیر و شبیر

غزل

<p>ز لطف بر من مضطرب نظر دریغ مدار تو نگدل زمن این لعل تر دریغ مدار ولا تو خوردن خون جگر دریغ مدار پے نثار تو اے چشم تر دریغ مدار ز کشتہ یخسرم خود این قدر دریغ مدار ز گیسویش تو نسیم حس دریغ مدار</p>	<p>بیا بکلبہ احسان گذر دریغ مدار چو اشکِ خونی من شد روان زیاد و لب بسوز عشق تو اے سینہ سوختن مگذار قدم بجوئے تو نہا دیار گوہر اشک چو آرزوئے دل بیدل تو میدان تست پے مشام روانِ حنین من بوئے</p>
--	---

بہر رہے کہ ہندیا نگارت اے محبوب
نثار سے تو از ان رہگذر دریغ مدار

غزل

<p>نیت چون من در جہان مجنون شیدا و گر بہر زمان از تو سر جو رو جفا مانے و گر</p>	<p>تو نداری در جہاں و حسن مہتا نے و گر ہر دم از ماسوختن جانرا و دل اوین عشق</p>
---	---

تضمین

گر سرم از زلف پر چین است سوداے دگر
زانکه در دِل نمیدارد دوا دے دگر
کشتن آسان بود ایجان بایا نے دگر
زانکه آمد بهتر از تو دشت پیایے دگر
ماد ولد ادن بحن روئے زیباے دگر
مستم از روز ازل از جام صہاے دگر
ہر دم از حسنت مرا شوق تماشاے دگر
گر لب و دم سر زلف چلیپاے دگر

گر سر مشک خنق دارم لبس باشد خطا
در ازل در مان مادر دے تو آمدے صنم
یک اشارت کردی دین دل از ما برو
لاف صحر اگر دی خود قیس پیش ما من
اے تو و ہر دم رقیب و مغن ما از شک
نیت شوق باوہ ام در دل جام میکش
نیت موسی صفت مدہوش از یک جلوہ ات
پائے در زنجیر باد ازین خطایم اے صنم

ہما کہ جانش در تن بہت ایجان بغیر از وصل تو
نیت این محبوب مستون رہتاے دگر

ردیف الزائر

غزل

شد میسر نہ مرا دولت دیدار ہنوز

مردم و دلبر من در بر اغیار ہنوز

تلخ شد کام من و شد نه لبم را حاصل
 برد جان من بخسته و لیکن صد حیف
 گرچه دیوانه بهشتش شده ام لیک بسر
 دل بود اے سر زلف تو بمجنون فداست

بوسه زان دهن و حل شکر بار منوز
 بر سر رحم نشد آن بت عیار منوز
 هست سوداے خم گیسوے دلدار منوز
 جان ز چشمان پر از حسرتو بیمار منوز

گرچه صد جور و بلا دید بهشت محبوب
 لیک دارد هوس جلو و دیدار منوز

غزل

بُرد و دل طالبِ جانی منوز
 در دل و جان گرچه پر دم جانست
 سیلِ اشکت آبِ طوفان را ربود
 خاطر جمع است از وصلِ صنم
 رویِ آن دلبر چو دیدی از چه رو
 عالم آب است و حشمت ز اشک
 در عشقت دار و رویِ من در دشت

حال من جانان نمیدانی منوز
 از چه رو از دیده پنهانی منوز
 از چه رو اے دیده گریانی منوز
 در سر زلفش پریشانی منوز
 در خیالِ اینی و آنی منوز
 باز از دل آتش افشانی منوز
 این عجب محتاجِ درمانی منوز

دانش و دین و دل محبوب را
 بُرد و احیان و خوانی منوز

رولف السین

غزل

غم اوجان و لنتین است و بس
دلے درد مندے عزین است و بس
بدل مھر آن مہ جبین است و بس
چونام تو نقش نگین است و بس
کہ لعل لببت انگبین است و بس

مرا عشق آن نازنین است و بس
ز تن جان ببرد و کنون در برم
مکن پیش من جلوہ اسے خور مرا
بہ مھر سلیمان چه حاجت بدل
نذارم بہ قند و شکر اشتیاق

محبوبِ عاصی بدینا و دین
پناہِ شہِ مرسلین است و بس

رولف الشین

غزل

دوایے دروشتا فان نگاہِ چشمِ بیا رش
شدم بر یوسف مفتون کہ عالم شد خریدارش

بتے دارم کہ کام جان بود شیرین گفتارش
غزیم گشت آسمانان کہ جانہا تشنہ وصلش

فدائے آن سہیہ نیم کہ دوران فتنہ بخش
 زہے زیبا نگارے آفتابِ سپنجِ رغنائی
 تعالیٰ اللہ چہ دلدارے کہ ہنگامِ سخن گفستن
 نزاکت آن قدر دار و نگارِ گلستان

سیرِ زلفی لبر دارم کہ دلہا شد گرفتار
 کہ روشن گشت خورشید از ضیائے عکسِ رخسارش
 نبات و قند میریزد لبِ لعلِ شکر بارش
 کہ زنگِ غارہ بر رخسار میباشد گزینارش

بجز مہر تو در دورانِ ندرِ بیچِ غم محبوب
 کہ میدارد غمِ عشقت مدام از خویش سہارنش

غزل

گھر ز خندہ بریزد لبِ در افتانش
 رخس چو مہر و ہلال است ابرو جانان
 دلم شدہ ہست پریشان و جان شد آشفتنہ
 زہے جتے مہرِ برجِ سپہرِ خوبی و حسن
 ہواے حبت و ہمِ نیم نیتِ با
 بکشت ترکِ دو چشمش بغیرِ مردم را

عبیر و مشک فشانست زلفِ پیچانش
 لبش چو لعلِ بدخشان در اند و ندانش
 زیاد چہین غم زلفِ غنبر افتانش
 کہ روشن است مہ از عکسِ روئے بانس
 کہ دیدہ ایم شب وصلِ روزِ ہجرانش
 کدشت از رگِ جاہنا سنانِ مہرِ کانش

منیر و دزد و عشقِ آن صنم محبوب
 کہ تا بختِ بدستِ منت و امانش

ردیف الکاف

غزل در نعت

اے شہِ دو جهان سلام علیک
ذاتِ تو هست عینِ نورِ احد
بندگانِ گدائے کوئے تو اند
ہست ذاتِ ترا عبدِ عظیم
خاکِ درگاہِ بندگانِ تو اند
طاقتِ نیست و صفِ تو گشتن

مالکِ انس و جان سلام علیک
صاحبِ لامکان سلام علیک
جملہ شاہنشاہان سلام علیک
شاہِ کون و مکان سلام علیک
ملکِ و انس و جان سلام علیک
حقِ ترا مدحِ خوان سلام علیک

نیتِ محبوبِ راجحہ در تو
پیچ جائے امان سلام علیک

غزل در نعت

اے شفیعِ الوری سلام علیک
از رسلِ اولِ مہجورِ آخر
حقِ بذاتِ شہِ لیفِ تو گوید

وے شہِ دوسرا سلام علیک
اے شہِ انبیا سلام علیک
احمدِ محبتی سلام علیک

جمله را مقتدا سلام علیک

آدم و نوح و موسی و عیسی

در محبوب رانند حاصل

جسند در تو دو اسلام علیک

غزل در نعت

دُرِ دُیْنِ کرم سلام علیک
شد حدوث و قدیم سلام علیک
از تو بخش عجب سلام علیک
شاه لوح و قلم سلام علیک
بر درت آدم سلام علیک
کن تو لطف و کرم سلام علیک

اے شفیع و الامم سلام علیک
جمع در ذات اشرف تو شہا
شرف از ذات تو بیک عرب
مالک طیر و جن و انس و ملک
در و منہ و حزن و بے دربان
چون پناہ و گرنیدارم

بہر محبوب کن جسم نگاه

اے شہ ذوالکرم سلام علیک

روایف الام

غزل

چشم بیمار تو شد باعث بیماری دل

چین کیسوئے تو شد وام گرفتاری دل

کرد آب و دم تیغ تو مددگاری دل
که زنده جز غم عشقت و غم سخواری دل
هست انکار تو بر ناله و بر زاری دل
گشت از یاد لب لعل تو خونباری دل

آتش عشق تو چون سوخت دل زار مرا
در دوجان و بدل سوز و لب آه و نغان است
بر فلک گوش ملک گشت ز فریادش کر
آتش افتاد بجان از رخ چون آتش تو

سوختن گشته شدن در غم عشق ای محبوب
هست بر جان من این جلد ستمگاری دل

غزل

کس مبتلا مباد بر پنج و بلائے دل
بیگانه شد هر دو جهان آشنائے دل
گر بشنوی تو شمر از صاحب راءے دل
بر جان من هر آنچه بشد از جفائے دل
خاک در نگار بشد کیمیا ئے دل
دین و اَدن از برائے بتان ملاءے دل

تا که کینم ناله ز جور و جفا ئے دل
آزانه میل حبت و نئے بیم و دوزخ است
طوفان لوع قطره نماید بحشم تو
نئے خشم از قریب جانان نه شکوه است
اکسیر هیچ فائده با در و دل نکرد
مردن بشت عین متنائے جان من

محبوب بار خاطر عاظر نباشد
بشنود گر غزل زمین از ناله ملاءے دل

غزل

خارے نہاد می بیرون خود بجائے دل
خون جگر ز روز ازل شد غذائے دل
گر بشنود صدائے من انا لہ ہائے دل
چہین سر و زلف تو زنجیر پائے دل
ریخ و بلا و درد شد آخر دوائے دل
آن مدعائے جان بود این مقتضائے دل
ز آشنائی جان من این شد خطائے دل

دائستے پرواز ل گرجائے دل
با جان ماہست تا با بدیخ و غم ضیبت
عظیم رسم مرد و صمد سالہ می طپد
مردم فدائے غمزه چشم تو گشتہ اند
در ماندہ شد تہرار فلامون بدار ویش
در خاک و خون طپیدن و جان دادن غمت
باشک چہین کہ نسبت زلف تو کردہ ام

محبوب صد فرات ز خون بگریوان
یکدم گز کئی اگر از کر بلائے دل

غزل

تا حشر کجا ہر تو بیرون رود از دل
آہو پس دولت قارون و دزدان دل
لیک از دہن تنگ تو مضمون و دزدان دل
شوقش ہمہ از باد و گلگون رود از دل

تا جانست بدین عشق تو جان چون و دزدان
گنجینہ حسن تو گرفت آئینہ ز و صلت
خواہم کہ کنم وصف سراپائے تو جانان
ہر کس کہ بدیدست گل رویے تو ایجان

شد سینه من آتش سوزان تپ آه
شد شعله فشان جان من از آتش رویش

و ز اشک روان قلمم همچون رود ازل
از یاد لب لعل صنم خون رود ازل

افسانه محبوب هر آنکس که شنید است
آزاهوس قصه بسنود رود ازل

غزل

روز و شب سودائے زلف مشکبودارم بدل
چشم پر جور افکنم گراین بود عین تصور
جان فدا کردن بهر شمع عای جان من
گر بسودارم سر مشک حلق باشد خطا
فرق هست نیست گفتم گر چه در وصف بیان
نیغ را آهسته زن تاز و نوش و کار من

بهر خون از یاد رنگ لعل او دارم بدل
چون سر عشق نگار خو برو دارم بدل
دین و دل داود بشتش آرزو دارم بدل
ز آنکه سودائے سر گیسوئی او دارم بدل
لیکن از ذکر دمانش گفتگو دارم بدل
گشته عشقم طپیدن آرزو دارم بدل

گر چه شد محبوب عمرم در گنه لیکن چه باک
چون امید از آتیه لا تقنطو دارم بدل

غزل

کمی چند آن که بر جان خیزن جور و جفا قاتل

دل من هر زمان گوید بشکرش مر جفا قاتل

بشمیرنگ در دم فرات خونِ دانِ کردی
 چو غمِ قتلِ من داری شکایتِ نیتِ نمرودن
 بیکِ زخمیِ قناعتِ نیتِ مشتاقِ شہادتِ را
 بہ تیر و تیغِ حاجتِ نیتِ بہرِ شتمِ ہرگز
 بیکِ تیغِ نگاہِ کارِ منِ کردیِ خُزاکِ شے
 قدمِ رنجہِ نایِ گریہِ برائے غمِ قتلِ من
 سخا ہم آبِ حیوانِ و زتِ نیمِ و نہ کوثرِ را

ز مقتولانِ شدہ کوئے تو دشتِ کربلا قاتل
 وے خواہم نگاہِ چشمِ طفتِ خونِ بہا قاتل
 تو بیلِ کردہ فرستی و دلمِ گویدِ بیا قاتل
 کہ کافی ہست تیرِ ناز و شمشیرِ او قاتل
 دہانِ خرمِ گویدِ ہر زمانِ صدمِ حبا قاتل
 دہمِ بہرِ تو ہسچونِ مردِ کمِ دیدہِ جا قاتل
 کہ ہست آبِ دمِ تنیتِ بہا ز آبِ بقا قاتل

چکو نہ جانِ بر محبوبِ از چو نیشِ بُردِ است
 بتے بیرحمِ سنگینِ دلِ جفا جو ہو فاقا قاتل

ردیف المسیم

غزل

گا ہے زینجاوشِ شدہ اورِ خریدارِ آدم
 منصور وارِ اندِ غمتِ گہِ بر سرِ دارِ آدم
 نظارہِ کردمِ بر رخِ عینِ بگلزارِ آدم
 در شوقِ چینِ زلفِ تو در چینِ قناتارِ آدم

گا ہے شدمِ یوسفِ صفتِ در کوہِ بازِ آدم
 گا ہے چو سرِ دشتِ شمشیرِ تِبتِ عشقِ آدم
 دیدمِ چو چشتِ نیتِ شوقِ از زگرِ شہلا مارِ آدم
 گویا بیا و لعلِ لبِ سیرِ بدخشانِ کردہ ام

مے آرزوئے ازہم نے شوقِ بزمِ
رفتم براہِ عشق تو باروئے خندانِ محو گل
من کے شوم موسیٰ صفت مہوشِ ایک جلوہ
رفتم بہ بزمِ واعظان آبخاشم شیخِ زبان
باشیخ در مسجدِ روم در دستِ دارم سیخ

بگذشتہ از ہر دو طرف کوئی دلدار آدم
از دشتِ پر خارِ غمت با چشمِ خوبا آدم
صد بار رخِ بنامین کر کھجورِ دیدار آدم
در حضرتِ پیرِ میغان رنیدِ صبحِ خوار آدم
در تیکدہ بار بہمن اکسون بنزار آدم

باشند قصورِ بزمِ من کر جو رخِ واسم در پری
چون جلوہ مجھِ خوب را از دل طلبگار آدم

غزل

چون بیانِ وصفِ رویِ آن میرانور کنم
لالہ از خاکِ مزارِ من دم تا روزِ حشر
قطرہ اشک از دو چشمِ دائرہ گویا شود
گر شبے مہمان شود آن لبِ عیارِ من
کتر از یک قطرہ بناید برش طوفانِ فوج

طنفہ تا بہ تبابِ نورِ نیرِ اکبر کنم
وقتِ مردنِ گر خیالِ آن لبِ حسرتِ کنم
گریہ در یادِ دُرِ دندانِ او چون سر کنم
مے کنم از اشکِ خونینِ دیدہ را ساغرِ کنم
چون روانِ سیلِ سرشک از آبِ چشمِ ترکم

قطعہ بند

گر بدستم جامِ پرِ مے لبِ بزمِ در بود

کامِ جان را از لبِ شیرینش پر شکر کنم

چشم بر خور و نگاہ بر چشم کوثر کنم

این بود معین قصورم در جهان گراں کنم

قطعه بند

فصل گل آمد چنان سن توبہ از ساعہ کنم
نقد را بگذاشته بر سیہ چون باد کنم

گر چه صد پنجم و ہد و اعطاز جام یاد دلیک
ترک می گوید مرا بر وعدہاے جوئے شیر

کے کنم محبوب سوئے کعبہ و تہخانہ رو
سجدہ چون بر خاک راہ کوئے آن دلبر کنم

غزل

چو فرہادم بیاید شست دست از جان شیرینم
ز ترک چشم مردم کش ربودی جان سکینم
بہائے او اگر خواہی بگیر از من دل و نیم
نشارت جان کنم مکن حقیر و کترش نیم
نہ پروائے جان دارم نہ باغ خلد بگزینم
غرض بے یاد جلا نام وے بنود کہ نشینم

ز چشم نرگسین کردی نہران فتنہ در دینم
ز نوک ناوک شرکان نمودی رخنہ داور دل
اگر زان چشم پر جادو نگاہے بر من اندازی
اگر از دصل خود جاناں مرا عیش ابد بخشی
اگر در وقت جان دادن کم لعل لب جاناں
نہ آرام ست در روزم نہ در شب ابی آید

خدا را جان من مشبک کن یک جلوہ محبوب
کہ تا از سر رود سودائے دنیا و سر دینم

غزل

قتیلِ عشقِ بتِ انمِ دگر نمیدانم
 بدرِ عشقِ پریر و سئو لاله رخسارے
 غریبِ کوئے تو ام لیک در غمِ عشقت
 ازان دے کہ زدم در سرِ عشقِ قدم
 بچشمِ من بنو حسن سلی شیرین
 غلامِ محترم و محومِ جلودِ جانان
 ز فروشِ تابِ سرِ عرشِ جلودِ اش پدیدت

شہیدِ خنجرِ آنمِ دگر نمیدانم
 ز جانِ خویش بجانمِ دگر نمیدانم
 امیرِ پوشدہ گانمِ دگر نمیدانم
 نماند تاب و توانمِ دگر نمیدانم
 فداے جانِ جہانمِ دگر نمیدانم
 ز جانِ خود گمانمِ دگر نمیدانم
 از اوست نام و نشانمِ دگر نمیدانم

تضمین

بخور ز بادِ محشق دگر بصدق و نیاز

مریدِ پیرِ مغانمِ دگر نمیدانم

ازان دے کہ بدیدم جلالِ آن محبوب
 حسنِ او نگراںمِ دگر نمیدانم

غزل

روزِ محشر چو شبِ حبِ صنمِ یادکنم

پیشِ حق بادِ لکے سوختہ فریادکنم

مطلع ثانی

از غم و در و جهان جان خود آزاد کنم
شمه گرز ستمهای صنم یاد کنم
خانه دل ز غم عشق تو آبا و کنم
بر کفن نام تو بنویسم و دشا و کنم
گر مساوات محزون و فخر یاد کنم

چون بدل یاد غم بخت نشاد کنم
آتش سوز و لم تا بفلک شعله زند
همه برباد و هم جان و تن و دانش و دین
گر بوقت مرخصم رخ تمامی ایمان
آن قدر عشق تو دارم که بود عار مرا

گر زنی تیغ کشتی جان حزن محبوب
شکر احسان تو اے حضرت عبدا و کنم

غزل

آشفته دل از سلسله موئے که دارم
محبس روح دل از تیغ دو ابروئے که دارم
جان بر که فدا کردم و دل سوخته که دارم
غارے بدل از عشق گل ردئے که دارم
آتش بدل از غمزه جادوئے که دارم

در سر سرچین خم گیسوئے که دارم
بیار و چشم پیوست که هستم
ببخور ز غم عشق چنانم که ندانم
خون خور و غم از یاد لب لاله و شکر کیت
تا حشر بود شعله زان سنگ مزارم

محبوب دل آشفته من غم کیت
دام دل و جان حلقه گیسوئے که دارم

غزل

بدلِ خارِ غم از عشقِ نگاہِ کلبِ بدن دارم
 کہ از یادِ خنایِ پائے او خونینِ کفن دارم
 کہ دل از داغِ پائے درو او شکِ چمن دارم
 کہ در دل داغِ مھرِ سرخِ گلِ پیرن دارم
 زیبا و لعلِ شیرینِ تو شکرِ در دهن دارم
 کہ از سوداے گیسوے تو دلِ شکِ ختن دارم

بسروداے زلفِ غیرتِ مشکِ ختن دارم
 برو ز حشرِ با جمیعِ شہیدانِ خمیزم از تربت
 بسیرِ گلستانِ شقیاتے نیتاے یاران
 بجورم بعدِ مرگِ من گلِ افشانیِ باید کرد
 وہی صد بار اگر زہم مگر دقتِ کامین
 اگر دارم سہرِ چین و ختن در سرِ خطایم بہت

نخواہد رفت تا جان بہت عشقش از دلم محبوب
 کہ در جان الفتِ جانان چو جان اندر بدن دارم

غزل

ز راہِ دیدہ خونِ دل چکیدن آرزو دارم
 چو لعلِ شکرِ فتنِ را کمیدن آرزو دارم
 کہ از لعلِ لبش فتنِ کشیدن آرزو دارم
 کہ آن زلفِ معنبرِ اشمیدن آرزو دارم
 جمالِ آن پریرِ در اچو دیدن آرزو دارم

حریقِ آتشِ عشقِ تمسپیدن آرزو دارم
 برو ز حشرِ کے دارم تمناے لبِ کوثر
 بہ بنداے ناسحا مشبِ خدار البے پندین
 خطایم بہت اگر دارم سرِ شکِ ختن در سر
 بہجتِ کے شومِ مستونِ بچنِ حورِ یاران

ہوا کے کعبہ و تہخانہ درخاطہ نمیدارم
اگر زخمی زندمار بشکرش مر جا گویم
بہارِ موسم گل بہت دیارِ نغمہ و مطرب

بجوئے آن بہت رخسار سیدن آرزو دارم
ز دستش زہرا اگر باشد چشیدن آرزو دارم
مے از دست صنم امشب کشیدن آرزو دارم

بیانِ نقشِ محبوبِ حسیں کر دہنتوانم
کہ در عشقِ صنم ہر دم طپیدن آرزو دارم

غزل

ندار و در ضیا چون ماہ تابانے کہ من دارم
بود صد سیل دریا قطرہ بل کمتر از قطرہ
بیک دیدن زلیخائی گند صد یوسف مصری
بدریا گر رسد کیم کند خنجر جابش را
نگاہِ چشمِ پیارش کند رنجور مرد مرا
کند دلہائے جمعے را پریشان گر رسد دیر

نخلِ محسرت پیشِ شمعِ یوا نے کہ من دارم
بہ پیشِ موجِ اشکِ چشمِ گریا نے کہ من دارم
بحسنِ عکسِ رویِ ماہِ کنگا نے کہ من دارم
شرارِ سوزِ آہِ آتش افشا نے کہ من دارم
کسے رانیت جانانے چو جانانے کہ من دارم
سیرِ چینِ خمِ زلفِ پریشا نے کہ من دارم

ندار و بچکس محبوب در دورانِ بہار و
دل پر در عشقِ وسینہ بریلے کہ من دارم

غزل

بدستِ واعظِ زاہد چو عہدِ توبہ بہ بستم

بروئے ساقی شاہدِ بجامِ بادِ شکستم

برفت موسم زہد و رسید فصل گل دل
 ز نام و عزت و ناموس و ننگ دولت دینا
 ز سوز آتش سینه فتادہ ایم در آتش
 جهان بگام من آید نگار ماہ رخ من
 نہ میل صومعہ و نہ ہوائے تگدہ دارم
 پسند طبع نیا بد چو دین و ملت دوران

نصیحت مکن از بادہ ہوشدار کہستم
 طمع ز جہلہ شکستم چو دل بیار بہ بستم
 ز اغیار سی دیدہ میان آب نشستم
 و ہر دست نگارین چو جام بادہ بدستم
 بہر روئے چو ماہ تو ماہتاب پرستم
 مرید پیر مغان شکستم و ز جہلہ بدستم

کنون چنان ندیم جان بحسن روز تو محبوب
 کہ کرد بادہ عشق تو مست روز استم

غزل

تا کہ بدر عشق تو جان مبتلا کنم
 خواہم بعشق روئے تو جانان ترا بخوش
 بر جان من کہنی ستم تازہ ہر زمان
 سوداے چین زلف تو گر در سرم بود
 دل را بجال روئے تو مستون نو وہ ام
 و حشمت من چو غنچہ بود و وسعت جہان
 جان را بجلوہ رخست ایجان فدا کنم

تا کہ ز تو تحسّل جو رہنما کنم
 بیگانہ گشتہ از دو جہان آشنا کنم
 من کے ز ترس جو رہ تو ترک و فدا کنم
 وارم بسر ہوائے غمتن را خطا کنم
 سر رہنا ئے پائے تو ایجان فدا کنم
 مضمون تنگی و ہمت گرا دہا کنم
 دل مسترئی مہر تو اے رہ لقا کنم

در صورتت جلوئ مننی بن عیان در روی بت چو دیدن نور عذ اکتم

محبوب چون حبیب بود مهربان ز دل
رنج جفا و جور رقیبان چسراکتم

غزل

بر شمع رو سبزه یار چو پروانه سوختیم
از علم و عقل جسد کتب خانه سوختیم
جان بر جمال جلوئ جانانه سوختیم

بر تاب حسن عارض جانانه سوختیم
تا خوانده ایم ماسبق حرف عشق را
دل را بتاب حسن جهان تاب داده ایم

قطعه بند

لیکن بیک دمی نه چو پروانه سوختیم
ما شمع را بهمت مردانه سوختیم
مینای باد و خشم و پیمان سوختیم

در آب و خاک ما ز ازل بود و خلق
بل در هوای آتش عشقش تمام سر
ساقی ما شکست چو پیمان ز سوز دل

محبوب حیات باک باز آتش حبسیم
در آتش فراق چو مردانه سوختیم

غزل در نعت

صغیر قرطاس رشک حبت الما دمی کنم

گل فشان کلک از بدج سپید لطیفی کنم

آن شہد والامنش کر نسبت بر بانش
سورہ والنور وصف عارض پر نور است
در سخن لعل و در ویا قوت افشا ند مدام

فخر خود دانست گریاموسی و عیسی کنم
سورہ واللیل مدح زلف غبر ساکنم
چون زبان را در بیان نعت او گویا کنم

قطعه بند

در زبان من چنان تاثیر مدح او شد است
چند بار احیائے اموات از دشت بیچ نیست
نسبتے باشد کہ ذرہ را بود با آفتاب
ذات پاکت ممکن اند چشم صورت بین بود
آرزو دارم کہ بوسم آستان پاک تو
مشتتری نو بہ ماہ وز ہرہ کے ہاشم ز دل
انہی آپ ہے کہ از افراط عصیان مے زخم

شرمم است اردعوی اعجاز چون عیسی کنم
گویم ار کیا رسم احیائے صد موتی کنم
با کف پائے نوگر ذکر پر بیضا کنم
عین واجب بگرم چون چشم در معنی کنم
طوتیائے چشم خاک شرب و بطمی کنم
چون ز خورشید جالت چشم دل بنیا کنم
آتش سوزندہ بام گنبد مدینا کنم

آرزویم بہت ہے محبوب تار و زابد
جانب خاک آستان آن شہد والا کنم

غزل

عبث سعی است از یاران پے اصلاح و تدبیرم

کہ از روز ازل جوئی حسنون آمد بقدر یرم

مطلع ثانی

بریزد لعل و یا قوت گھس بنگام تحریرم
گل تر میشو و وقت سخن ہر حرفِ تحریرم
حیاتِ جادو ان حاصل شود از آبِ شمشیرم
کہ سودا بے سز لعلش پائے جانست بخیرم
کہ خاکِ کوئے جانان میدہد تاثیرِ اکسیرم
مبادا صفحہ کاغذ بسوزد وقتِ تحریرم
پائے دل ز چینِ حلقہ گیسوت بخیرم

قلم در وصف دندان و لبِ جانان چو بکیرم
چو میا ز م تعریفِ گل رویش زبان گویا
چو ہستم کشتی تن دو ابروئے صنم ز آنرو
بسرجوشِ جنون دارم و لے حاجتِ بندم
مہوشِ غم از کیمیا چون کشتہ میختم
بخواسم تا فو لیسم سرف سوز دل و ترسم
بیادش خطائے نسبت ز لعلش بیشک چین

ندارم باک غوغائے قیامت ہرگز او محبوب
شفیع روزِ محشر میشو و چون شاہِ شبیرم

غزل در نعت

ز ہر سو جلوہ آن دلبرِ عیارِ می بینم
کہ صحرائے جہان را بیشہ تا تار می بینم
کہ از دایعِ غم اوسینہ را گلزار می بینم
سرشتِ خود را آب و خاکِ کوئے یار می بینم
کہ ختمِ خفتہ و صد فتنہ را بیدار می بینم

بھر جانبِ نظر سازم رخ و لہارِ می بینم
چنان سودا بے کوئے موئے او جا کرد و جانم
بسیرِ گلستانم احتیاجِ نیت سے یاران
ہوئے آتشِ عشق از ازلِ دارم کہ از اول
فلک بر جو رو یارم بے وفا و من درین حسرت

نہ غمخوار سے نہ یار و مویشی نے ہمدے لیکن
 شہنشاہ ہے کہ وقتِ غمِ مدحِ او زبانِ خود
 بدرگاہِ شمسِ سلیمان مہرِ دار و نوچِ کشتیان
 بسمِ دید کیا رانچہ از حقِ موسیٰ عمران
 تعالیٰ اللہ چھنت ابنِ کشتنایِ جمالِ او
 شعیب و موسیٰ علیٰ حم و خضر و سکندر را

معینِ بکیسان ذاتِ شہِ ابرار می بینم
 شکرِ آفتان و گوہرِ نیرِ درگفتار می بینم
 سکندر چاکر و موسیٰ عصا بردار می بینم
 زر دے روشنش در سحرِ صداب می بینم
 ہزاران یوسفِ مصری ز لہجہ و ار می بینم
 گدائے بارگاہِ احمدِ مختار می بینم

لقائے سوائے خود نہا محبوبِ خربین نشانا
 کہ گلزارِ جنان را بے جہالتِ خار می بینم

غزل

برہ کوئے تو در روضہِ رضوانِ رستم

چون گلِ روئے تو دیدم بگلستانِ رستم

مطلع ثانی

با دلِ سوختہ و دیدہ گریانِ رستم
 گاہ چون قیس سوئے دشتِ بیابانِ رستم
 برہ عشقِ بدین صورت و سامانِ رستم
 عوَضِ کعبہ بکاشانہ جانانِ رستم

در رہِ عشقِ تو ایجانِ بچہ عنوانِ رستم
 گم چو فرما شدہ تیشہ زنی پیشہ من
 آہِ سرد و رخِ زرد و دلِ وجانِ پرورد
 جائے دیرست در پیرِ مغانِ معبدِ من

در خیال لب لعلت به بدخشان فستم
ز انچه در یاد جسم گیسوی پیمان فستم

در سیر نکبت زلف تو چسپین آمده ام
سبیل از خاک مزارم پس مرگم روید

جاچو در مجلس ز نما ندیدم محبوب
زان طرف آمده در محفل زندان فستم

غزل

گوش را جز سخن عشق شنیدن ندهم
ماه را بر رخ رخشان تو دیدن ندهم
سبزه بر خاک سرگور و میدان ندهم
مرغ جان را تیغ تو طعیدن ندهم

دیدم را جز رخ زیبای تو دیدن ندهم
بنجای که مبادا رسدش چشم بدش
آتش عشق چنان سوخت که بعد از مرگم
بنجای که مکر نشود تکلیفت

چون کند غم مکان تو قریب ای محبوب
پای اندیشه بجای تو رسیدن ندهم

دیف النون

غزل

دلم کیسویدا شد بود ای سپه یویان
پری رویان مشکین موتبان یا سمین بویان

تنگ گشته بلال آسبهر رویی رویان
دلم بردند و اکنون قصد جان توان دارند

چنان در عشق آن بیدم مجنون که در محشر
بگویم بعد مرگ من گل رنگس بیاد کاشت
کشند و خوبه پای قتل از مقتول میخواهند

روم پیش حق از مرقد لب لفظ صنم گویان
که مردم در خیال رنگین چشمان گلرویان
عجب سنگین دل انداین لکر بایان تهم خویان

فدا گشتم چون بر حسن جهان افروز آن محبوب
شدم کیس از آن دم هر دو دست انجان دل ثویان

غزل

بجباب آن ماه من چون از نقاب آید برون
یار من گر باد هوا بد اشک خونیم هست
بعد صد سال ار کشائی خاک گوش نگری
تشنه دردم بتا سیراب کن آب صال

بهر دیدارش ز مشرق آفتاب آید برون
و از پی نقل از درونم دل کباب آید برون
عاشق زار تو با چشم پر آب آید برون
کاین دل مخزون ز رخ و اضطراب آید برون

خاک گورم به بود محبوب از کسیر اگر
وقت مردن از زبان یا بو تراب آید برون

غزل

بر آئینه روی تو هر دل شده حیران

جمعیت جان در سر زلف تو پریشان

مطلع ثانی

بگذشتیم از عشق تو مشکل بود ای جان

جان دادن من در غم محبت بود آسان

ریشک است ز دندان تو الماس و گھمرا
گر جلوہ نماید صنم کلب دین ما
عالم شدہ مستون سچاالت چو زلیخا

نخلت زودہ از لعل لب ت لعل بخشان
پتہ مرودہ شود گل ز نخلت بگلستان
نخلت زودہ از حسن تو صد یوسف کنعان

از زہدِ ریا فائدہ چون میبچ ندیدی
محبوب بیا خوش نشین در صفِ زندان

غزل

کفر نہد و سببتان روز ازل شد دین من

خونِ دل خوردن بیا دِلِ شان آئین من

مطلع ثانی

در عشق تو دوائے خاطرِ غمگین من
مشرقی بہر تاسے نہ ہر جبین مہ لقا
مشرّب من بہت میخوردن بیا دِلِ تو
عاجتِ رنگِ حنا بنود ز بہر تاسے صنم
مے ہوائے خلدِ سپید رم نہ کوثرِ راہوس
چون نہار فخرِ تبرِ صنم شرّ یا نظم من

خاکِ راہت طوطیا بے چشمِ عالم بین من
گشتم از دل نیست لطفِ آبِ پیرین من
دین و دل و اون بعثتِ ملت و آئین من
دست و پا رنگین کن از نقشِ سخن رنگین من
گر بوقتِ مُردنم باشی تو بر بالین من
دلبرم از دل کند چون ہر زمان تجسین من

قطعه منہ

خوردہ می گیری من اسے زاهدانِ عجب مغرور
پیش چشم اہل بیتش کے برابر میشود

شاید آگہ نیستی از نہیب و آئین من
دیدہ خود بین تو بادیدہ حق بین من

ہجر محبوب ارچہ میوزِ داولِ جان نہران
لیکن از امید وصلش میشود تکیں من

غزل

گوید بین از ناز گہے بوالہوس است این
از در و دل اگر یہ کیم بر سرِ کوشش

جان فریش برہ دوست شود عینِ تمنا است
نے سجدہ سوئے کعبہ و نے تنگدہ آرام

گر طایرِ دل بتیور و دور چمنِ خلد
دعسم دے گر غنیم یارِ بازی

بیگانہ و شتم گاہ سپرد چہ کس است این
از خندہ یگوید کہ صدائے جرس است این

گر بر قدم یار رود سر ہوس است این
چون قبلہ من کوئی صنم ہست بس است این

از در و کند نالہ و داند نفس است این
سرمایہ عمر تو بدان یک نفس است این

پند از مے و محبوب مکن ماصح دوران
کان مولنِ جان است مرا ہم نفس است این

غزل در نعت

ز بوی گیسوئے خود عالمی معطر کن
 نخل بیاض گل دلالت و صنوبر کن
 ز چشم لطف عنایت بجان مضطر کن
 دایم باد و بیا و صنم با غر کن

ز تاب روی خود ایجان جهان منور کن
 بیابان لب و رخسار و قامت ایجانان
 خوش است گرچه جفایت دے نگه گاهے
 چه در و سر کنی از گفتگوئے دور فلک

اگر چه ذکر محبوب خوش بود لیکن
 گذار این سخن و نغمه دگر سر کن

ازین گذشته سر مدحت تمییز کن
 نگفت غیب رضایش خدای و ادر کن
 بیک نگاه کرم صدم و سکندر کن
 ز جوش فکر رسا مطلع دگر سر کن

چه سرمه صرف پئے ذکر عمر و زید کنی
 شمع سر پر نبوت که بخت بخلق جهان
 غلامی و حرم چو شد نصیب ترا
 چو موج میزند از بحر طبع تو مضمون

مطلع ثانی

دو چشم ز اشک روان غیبت سمندر کن
 عیان معانی نور رب اکبر کن

جگر آتش عشق بنی سمندر کن
 بسین بدیده حق بین و در رخ حمدر

شد هست نامه اعمال از گنه چو سیاه | نوشت و شوی منی از آب دیده تر کن

از چشم پطف و کرم شاه و دوجهان تظر سے
بجالت عاصی محبوب زار و مضطرب کن

غزل

تضمین

که آتش هست نهان در غبار سوختگان
ز سوز آه دل بقیه از سوختگان
گرت فتد گداز بر مزار سوختگان
جهنم هست شر از غبار سوختگان

قدم مدار بجاک مزار سوختگان
گذر عادت جور و جفا ترس ایجان
دل تو شعله آتش شود ز تاثیرش
سمندر هست نغم اشک دید و عشاق

قریب کوه کن و قیس دفن شد محبوب
که جای سوخته به در جوار سوختگان

غزل

عشاق راست سوختن و یا گریستن
خندیدن از شماسزد و یا گریستن

معتوق احپه کار بود با گریستن
ناز از بتان بزیید و از عاشقان نیاز

کارم بیا دیوے توشت بہا کریتن
در در و جہر دست تمنا کریتن

شغلیم بخت روے تو سر روزنالہ است
در عشق یارنالہ و فریادم آرزو است

اند غم فراقش و یاد وصال او
محبوب نیت کار من الا اگر بیتن

رولف الوائو

غزل

در سیر مانہوائے تو در دل بہت جا
حاصل قسمت شد پہنچ بہ جہائے تو
دام دل و بلا سے جان کیسے مشکائے تو
کوئے توشت مکان من بہت من لقا تو
دانش و دین و دل بیا دواہ ام از برائے تو
دیدہ خویش را کہم سر نہ جاکپائے تو

راحت جان عالمی جان و دلم فدا تو
عشق تو زان دے کہ جا کرد بجان ماتبا
چشم تو فتنہ جہان روئے تو زیب گلستان
عشق تو در جان من مہر رحمت بجان من
راحت جان من توئی روح دروان من توئی
گر گزشتہ تیرا در رہ کوئے من گہے

تیر نگاہت ہے حبیب کر دل مراد
صبر و قرار میں میر و غمزدہ دلریا ہے تو

غزل

گمیسوئے دلاویرت چون مشکِ خُتن خوشبو
جانہا سئے ہمہ مردم پیار و چشم او
داغی بدل زارم از محبتِ مہرو
مفتون دل بہر انسان زان چشم و از آن ابرو
ور دشت و بیا بانہا دیوایہ صفت ہر سو

اے عارضِ تو زیبا و اے قامتِ نودبجو
دردام سہر زلفش دلہا سئے جہان پابند
حیرت بدو چشمِ من از آئینہٴ رولش
جان ہمہ شتاقان از لعلِ لبش خون شد
و عشقِ صنم ہر دم سودا زدہ سیگرم

محبوب رہو دامن جان و دل و دہنم را
آن گیسوئے عنبر بود آن نرگس پر جادو

غزل

گلگون زلفِ پامیم اے خارِ بیابان شو
از ہر دو جہان بگذر یک طالبِ جہان شو
بر آئینہٴ رولش اے دیدہ توحیران شو
ساتی تو بدہ بادہٴ مطرب تو غزلخوان شو
بر عارضِ تابانش اے ماہ تو کستان شو
بر خیزد برو و اعظ از گفتہٴ پشیمان شو

عشق است جنون در سرِ اشتاق طوفان شو
نے خواہش دنیا کن نے آرزوئے عجبے
اے دل بس زلفش کن شیوہ پریشانی
مہنگام بہار آمد گلرخ بکنار آمد
پیشِ سُرخ پر نورش اے محسوسِ جلوہ
ساتی تو بیابشین جامِ گلگون وہ

در صورتِ خود حق بین و اصل تو بجانان شو

جلبابِ خفا بر داریک باش وونی بگذار

عشق است بیایه در دود جان دل محبوب
ایست راحت آسایش روح و بگریبان شو

رولف الهام

غزل و نعت

که خبر ذات تو بجا بماند ارم یار رسول الله

نگاه لطف کن بر حال زارم یار رسول الله

قطعه بند

هوا بے آتش عشق تو دارم یار رسول الله
صبا بر دارم شست غبارم یار رسول الله
شود آسین خاک مزارم یار رسول الله
وے از فرط عصیان شرمم یار رسول الله
وے بر لطف تو امید دارم یار رسول الله

چنان در آب و خاک خویش از روز ازل هم
که افتد بعد صد سال از وفاتم در ره شیرب
سگ درگاه پاکت گر قدم بر گورم اندازد
منووم قصد درگاه تو صد بار از نیاز دل
ز سرتاپا اگر چه غرق بحس در و عصیانم

زبان من نشانده گوهر و یا قوت لعل تر
چو محبوب از سر بریخ تو دارم یار رسول الله

غزل

ویده از اشک روان عینِ سمن در شده

ایدل از سوزِ پُش عشق چو خگر شده

مطلع ثانی

گل برخسار و بقاست چو صنوبر شده
بنگه برق و بُرخ مهرِ شور شده
رَشکِ مشکِ خنق از زلفِ مغبر شده
زان بخورِ نری عشاق دلاور شده
غیرتِ طوبی و رشکِ لبِ کوثر شده
دُتپِ آتشِ عشقش چو پشم در شده

بدین غنچه بلب لاله آسم شده
بیمین زهره خند بدر و بابر و چو طال
غیرتِ سنبُل ازین کاملِ پچان گشتی
معنیِ عشقِ سخاوت دیت از معشوقان
تو باین قاست لبِ اے بتِ کافر خیدا
اے دل از آتشِ دوزخ چه حذر میداری

کز کس از خاکِ مزارِ تو دایم محبوب
ز آنکه آشفته آن چشم چو صبر شده

غزل

بمنزل میرِ اهلِ سفر آهسته آهسته
پیرِ قلم بزن تیغ و تبر آهسته آهسته

دلش رامی کند عشقم اثر آهسته آهسته
شهیدِ عشقم و شوقِ طعیدن دایم آهسته آهسته

مباد اور ہش برباد اسے باد صبا گردد
 بخوفِ ناصحان ہر خدِ عشقش را بہانِ کرم
 کند گر صبر او فی ہستود اعلیٰ پس مدت
 مباد اغرق گردد و عالمے از جوشِ طوفانش

بجویشِ مشتِ خاکِ بابر آہستہ آہستہ
 و لے شد اشکِ چشم پرودہ آہستہ آہستہ
 کہ قطرہ در صدف گرد و گہر آہستہ آہستہ
 بنیشان اشکِ رائے چشم تر آہستہ آہستہ

نیم بیدل دل محبوب را تائب خواہد کرد
 نغانِ نیم شب آہِ حرا آہستہ آہستہ

غزل

شاید ایجان من از ناز تو باز آمدہ
 چشم بد و رتو ایجان پئے قتلِ مردم
 چشمِ تو می کشد وزندہ کس مردم را
 شب من روز قیامت شدہ چون درخوام
 بو و پنہانِ غمِ عشقش بدل من چون جان

کز رہِ لطف سوئے اہل نیاز آمدہ
 بسنانِ نگہ و ناوکِ ناز آمدہ
 حیرتے بہت عجب شعبدہ باز آمدہ
 بایخِ مسچو خور و زلفِ دراز آمدہ
 لیکن اے اشکِ تو پرودہ درِ راز آمدہ

طابقِ محراب چو شد ابروئے جانان محبوب
 سوئے مسجدِ عبث از بہرِ ناز آمدہ

غزل

اے دل بگو پہلوئے من چون رسیدہ

شاید بخواب جلوئے دلدار دیدہ

عشق بجان غمت بدل و حسن تو بحشم
پندم کنی ز شاہد و مے واعظ از آنکہ
جان را بجلوہ رخت ایجان فرو ختم
پنہان مہنوز عشق صنم بود در دلم

گاہے بجان گہے بدل و گہے بدیدہ
آزادندیدہ و نہ این را چشم بدیدہ
دل را بیک کرشمہ جاو خوش بدیدہ
اسے اشک چشم پر دہ رازم دریدہ

خوبان و ہر سچ نامند و نظیر
محبوب زاندمے کہ رخ یار دیدہ

ردیف الیاء

غزل

برست من سر گیسوئے آن دلدار بایستے
بو صف چہرہ اش گلر اجمال نطق مبدوے
بتعریف در وندانش نتوانم سخن گفتن
ز روز مرگ تا محشر نیا سائیم ازین حسرت
چو بوسم لعلے نوشش شوم مخمور و مکیوم
بھر بازار و ہر کوئے کہ با نامم گذار و پا

لب من بر لب آن دلبر عیار بایستے
بتوصیف لبانش لالہ را گفتار بایستے
بیانش راز بان مدح گو ہر بار بایستے
کہ بھر گور من خاک کے ز کوئے یار بایستے
کہ از خاکم بنائے خانہ نختار بایستے
سرم فرش رہ آن کوئے آن بازار بایستے

بھر در بھر شب تاب و در شرابے محبوب

بکف جام شراب و در برم دلدار بایسته

غزل

شدیم از جان دل مجنون و شیدای تو ای ساقی
بلا و فتنه بنحیر و زبالای تو ای ساقی
ز خون عاشقان پرست مینا تو ای ساقی
نمیدانم چه دار و داشته بهای تو ای ساقی
بگویم شمه گرا از جفا های تو ای ساقی
بود و دیده های عاشقان چای تو ای ساقی
که جان از تن برون آرم بایک تو ای ساقی

بسر بر روز و شب اریم سودای تو ای ساقی
و چو پست آفت جان است بگشتن انسان
چو از یک جبره جامت شد مقتول و نسیم
سر از مرقده بردار و بر و ز شره مخمورت
ز بانم صد هزاران شعله آتش بر افشاند
هزاران جان مشتاقان فدای غمزه نازت
ز بگشتن حاجت بشمشیر و سنان نبود

تخواهد رفت تا روز ابد از خاطر محبوب

منای تقای روی نیلای تو ای ساقی

غزل

رحم بدل من دون وقت است که فرمائی
از زلف سیاه تو دلها شده سوخالی
ای عارض پر نورت رشک پر بیضایی

ای دلبر عاشق کُش و ای شاه هر جای
بیار و چو پست گشت جانهای همه مردم
ای حسن رخ خوبت نجلت و ده صد یوسف

اے آبِ دمِ تبیت از آبِ بقا بہتر
بریان شدہ جانِ من در آتشِ ہجرات
حالِ غمِ عشق تو ایجان چہ بیان سازم

مقتولِ غمت دارو اعجازِ میانی
نے ہدمِ من خرمِ در عالمِ تنہائی
نے طاقتِ مسلمِ بہت تابِ شکیبائی

محبوبِ مکن شکوہ از جوئے غمِ ہرگز
در مذہبِ با فرضِ است جانسوزی و رسوائی

غزل

چگونہ ششِ نمایم ز دردِ مجوری
کہ سوزِ آتشِ دو رخ بہ است از دوری

مطلع ثانی

ز جلوہٗ رُخِ پر نورِ غیرتِ ہوری
رُخِ تو بدرِ کمالِ است و ابروئے تو ہلال
گرفتہ از سرِ زلفتِ جہانِ پریشانی
زقتِ ناز و ستمہا ز من نبیاز کہ من
تصور و کوثرِ جنتِ منجمِ ہرگز
ملا تم کئی اروا عطا شکایتِ نیت
چگونہ میت کہ پری پیکری و یا حوری
ز فرقِ تا بقدمِ جانِ من ہمہ نوری
ز چشمِ مستِ تو مردمِ بسینِ مخموری
حزینِ ز عشقِ و تو در حینِ غویشِ مغروری
بجوئے یارِ چو حور و شرابِ انگوری
ز حالِ عشقِ چو آگہ نہ تو من وری

چگونہ جانِ بسلامتِ برم از و محبوب

کہ می کند غم عشقش بسینہ ناسوری

غزل

خطا است مشکِ خنک را اگر آرزو داری
 قدم اگر برہ جستجوئے او داری
 دہن چو غنچہ و مسچون بنفشہ مو داری
 چو عارضِ تابان چو ماہِ رو داری
 مگر بخونِ دل من اگر وضو داری
 گھر تو پیشِ رخِ او چہ آبرو داری
 تو کے چو عارضِ رنگینش بگاہ بوداری
 بہر چو دلبہرِ مہرِ ماہِ رو داری

اگر بہرِ سیرگیوئے مشکبو داری
 پیائے دیدہ گذر ایدل از سیرِ ہزار
 لبست چو لالہ و چشم تو غیبتِ نرگس
 جبین چو زہرہ نگہ برقِ لعل تو چو شفق
 بیاز بھیر نمازِ جنس ازہ ام ایجان
 چہ رونق است برنگِ لبش ترا لعل
 چہ لافِ مینرئی اے گلِ زحمتِ خوبی خویش
 قصورِ ترست اگر مہرِ حور و دلِ ترست

ہو اے حورِ مکن الفتِ پری بگزار
 چو دیدنِ رخِ محبوبِ آرزو داری

غزل

و اے قامتِ رعنائت سر و چو دلبوئی
 خلعتِ دہِ مشکِ چین از موئے عنعنِ لبئی

اے روئے تو ہچون گلِ در گلشنِ نیکوئی
 رشکِ رخِ مہرِ و ماہِ از عارضِ خشانی

جان تائی جہان مقتول از خنجرِ شترگان
 سودا زین جاہنہائی از ہینِ خسِ گیسو
 این بہت قصویرِ ادورِ باغِ جنانِ ایجان
 آن کیت کہ تعلیمتِ نمودِ شہِ خوبان
 ہرگز نتوانی دیدِ حسنِ رخِ آن دلدار

مجرعِ کُنِ دلہا از تیغِ دو ابروی
 دیوانہ کنِ مردم از نرگسِ جادوئی
 گر جو رکند با تو دعوائے نکو روئی
 دستِ ستیگرِ سی آئینِ جفا جوئی
 تا در طلبِ جانان دستِ از دلِ جانِ شوئی

جامرت چو بدستِ آمدِ دلبرِ بہرتِ آمد
 محبوبِ ازین بہتر از ہر چہ میجوئی

غزل

چرا بدلِ ہوس از جامِ می کشان داری

گر از خمارِ می عشقِ سرگران داری

مطلع ثانی

چنان ہوا ہے گلِ شوقِ گلستانِ داری
 بغمزہ تیر و دو ابرو و دو شیخِ کمانِ داری
 اگر تو یارِ ستیگرِ میہبانِ داری
 چو حالِ دردِ دلِ من بدلِ عیانِ داری
 بس اگر تو سرِ قتلِ عاشقانِ داری

چو ماہرِ وئے گل اندامِ سربانِ داری
 بقتوہ تیغ و بترکانِ سنانِ نگہِ خیر
 زنا ز نعمتِ می از خونِ دلِ کبابِ بساز
 چرا بسوزِ نہانم بسوزی اسے دلبر
 چہ حاجتِ تیغیتِ صنمِ نگہِ کافی بہت

ولا زنگر سستش مدام خمسوری زیاد لعل لبش دیدہ خون فشان داری

دلت چور شک چمن شد ز دغ غم محبوب
چرا بستر تو سیر بستان داری

غزل

کے دیدہ و ابنر گس شہلا کند کسے
در سر زگیسوئے تو چوسد اکند کسے
کے آرزوئے ساغر صہبا کند کسے
چون یاد چین زلف چلیپا کند کسے
حسن پری و حور تماشا کند کسے
اکسیر و کیمیا چه تمنا کند کسے
جان را فدا و دل بتوشہ اکند کسے
گر جلوہ پیش آن رخ زیا کند کسے
گر مہری بدان قہر عنا کند کسے

چون چشم گلنزار تماشا کند کسے
دارد لب را اگر شک خفق خطا است
مردم بد و چشم نو چون مست گشته اند
کے سنبل و نفث پسند دلش شود
عین تصور اوست چو بیند رخ نگار
حاصل شود چو خاک رہ کوئے دلربا
مپسند طرز جور و جفا جان کہ تا بکے
ماتہ شمع سریر ندش ازین گناہ
ماند چو سرو بے غرا و تابر و زحشر

محبوب را کمن ستم ایجان کہ تا بکے
خود را بدر و عشق تو رسوا کند کسے

غزل

در غمزه مائے ناز تو اعجازِ عیوی
 شانانِ فگندہ از سرِ خود تاجِ خسروی
 دل میر و وزیرِ پلہویم ایجان چو میروی
 یکدم اگر تو نالہ عشاقِ بشنوی
 بگذر ز پسند و اعظ و اقوالِ مولوی
 بشنو نوائے چنگِ با شعارِ پلہوی

اسے صورتِ ٹوٹھیرِ اسرارِ معنوی
 از عتوہ مائے زنگیں مردمِ فربہ تو
 جانم بہ تن ہمیں رسد آندم کہ میر سی
 دریائے خونِ رود و زو و چہمتِ زمینِ درد
 مے خورِ یادِ دلبر و دلِ صنمِ بہ بند
 زاہدِ مخوان و طیفِ تسبیحِ باریا

محبوب مے بنوش و بیا و صنمِ بکوش
 تاجِ پندِ میخوری غمِ سببِ دینوی

غزل

برو جمعیتِ دل زلفِ پریشانِ کسے
 او کجائی شنود نالہ و افغانِ کسے
 محشرِ مقتبسِ انچہرہ رخشانِ کسے
 بد بقیہ در شد از عارضِ تابانِ کسے
 زانکہ مردمِ بہرِ گیسوئے پچانِ کسے

کر دستون نگہِ زگرِ سِفتانِ کسے
 صوتِ خندِ بدنِ گلِ راجوتابد کوشش
 زہرہ شد مشتریِ نورِ جبینے از دل
 گشتِ خجلتِ زدہ از ابروئے خمدِ اطلال
 روید از خاکِ مزارِ مپسِ مرگِ سبیل

شدہ بے آب بہ پیش لب و دندان کے

رنگ الماس و در لعل و عقیق و یاقوت

مالیانیت روا شکوہ جورا محبوب
در صفِ حشر بود و ستم و دامانِ کسے

غزل و نعت

وے زخمر نام پاکت انبیا را برتری
خاکروب آستانت کے کند اسکندری
حاضر انت انبیا ہر دم پے خدمت گری
خیرہ و بے نوز گرد چشم مہر خاوری
نوز محراب و ماہ را بہر گز نباشد شتری
میش و موش اندر کنارِ گرگ و گرہ پردی
عاشقِ روئے تو در عشق تو با حق مہری
ز آنکھِ خاصِ اینزدی و عینِ رب اکبری
نسبتِ ذاتِ دہم با ہر چہ از وے بہتری
کز سوادش نیکون گردید پس چہیری

اے ز فیض نسبتِ دار و شرف پیغمبری
مور و رگاہت سلیمان را نیار و در خیال
حاجبانِ ہر زمان گرو بیان آستان
گر ضیائے ذرہ در گاہِ پاکت بنگرد
جلوہ از سایہ دیوارت ابیند کے
گر ز لطفِ امرِ امان را عام سازی در جہاں
ذاتِ حق بہت نامیدار و ولیکن مے کند
ذاتِ تو حادث بصورتِ بہت و مینی قدیم
در تنائے تو چہ برگویم کہ غیر از ذاتِ حق
آن قدر از سر طعصیان رو خود دارم یاہ

نیت اے محبوب حق بلکہ امن جز ذاتِ تو
صیت کر چشمِ عنایت سوئے عاصی نگری

غزل

دائغِ زرشک در دلِ شمسِ کوسر کنی

اے ماہِ من لبوئے فلکِ گر نظر کنی

مطلع ثانی

بنیم ترا کہ در دلِ جانان اثر کنی
گر انطفائے آتشِ سوزِ جگر کنی

اے آہِ گر چہ چو فِ فلکِ پُر شرر کنی
منتِ ہنی بجانِ من اے چشمِ ز آبِ اشک

قطع بند

گر ز آتشِ دلمِ برد لبِ خبر کنی
با و صبا بچوئے صنمِ گر گر کنی
عزمِ دیارِ یار اگر نامہ بر کنی
اے جانِ ز قالمِ چو تو عزمِ سفر کنی

از آبِ لطفِ تو شود این تازہ جانِ من
در بارِ خاطرت بنود خاکِ ما بہر
سرفریشِ راہِ تو کنم و جانِ فدائے پا
لطفِ است گر تقسیمِ بچوئے صنمِ شوی

محبوبِ صلتِ شود آخر وصالِ دوست
سودائے دیگرے اگر از سرِ بدر کنی

غزل

رہود موئے تو بوئے زانائے خشنے

منو دروئے تو بے آبِ نگِ یاسنے

مطلع ثانی

چو زلف و روئے تو دیدم چو نبل و ستنے
 نہ پہچو گوهر دندان تست در عدن
 نزا و ماور گیتی و گرورین دوران
 غرض بدیر حرم نیت طالب یارم
 بگلستان جنان شگفت گل دل من
 نبات وقت بریزد ز نطق من حشر
 مرید پیر مغاظم بزرین نے خواہم

بجوئے تو چو رسیدم چہ خواہش چمنے
 بثل لعل لب تو عقیق دریمینے
 بسمن مسچو توئی و عشق مسچو منے
 بسے شنیدہ ام احوال شیخ و برہمنے
 زور و خار غم عشق یار گلبدنے
 کہ مردم از غم شیرین بے شکر دہنے
 کہ نوجوان بودم یار و باد و کھنے

مرا بپیر گلستان چہ حاجت اے محبوب
 کہ ہست این جگر داغ داغ من چمنے

غزل

بہر دم ہر آن زلف غمیرا است پنداری
 سمن افسردہ شد از رشک رنگ سحر زیبائیش
 جمین او کند بے آب و رونق رنگ نسین را
 فحل از لعل و کیسولیش نگلشن لالہ و سنبلی

دل من خون از آن لعل لب حراست پنداری
 خجل سرو چمن زان قامت رعناست پنداری
 ندامت از عذارش و چمن گل راست پنداری
 بحیرت از دو چشمش نرگس شہلاست پنداری

قطعه بند

نگار من گه عاشق گه مشوق میگردد
 شود موسی کنتد گاه سوال بپای ر

گه در صورت محنون گه بیلی است پذیری
 جواب کن ترانی را گه گویا است پذیری

عجب حالت دل محبوب دارد در غم جانان
 گه بنجو دگه عاقل گه شهید است پذیری

غزل

ایجان فدای عمره آن دلر باشدی
 ز آنز که مرده ام نغمم چشم سر مناک

ناز واد او خشم و تغافل عتاب و قهر
 خاکم باد وادی و آتش زدای حبان

شد زهره مشتری سعادتی ز بخت من
 ایدل شهید خجسته ناز واداشدی

اے خاک گور تیره ناز واداشدی
 گو یا که جامع همه جور و جفا شدی

بریکانه بجا و نجسم آشنای شدی
 ز آندم که مهربان من اے رفقا شدی

تشبیه زلف یار که کردی بشک چین
 محبوب زین خیال غلط بر خطا شدی

غزل

اے جان اسپر حلقه زلف و دنا شدی
 اے دل شهید خجسته ناز واداشدی

اے دیدہ وقف گریہ و سوز و ہلاک شدی
 زاشتگی خویش مگر بخطا شدی
 چون مشتری محبت و تقاضا شدی
 اے کوپہ نگار مگر کربلا شدی
 بیگانہ بہا و بخصم آشنا شدی
 خنجر کشم غم غمزدہ تو تیغ بلا شدی
 زآندم کہ اے نگار من آشنا شدی
 کردی خیال مشکِ ختن بخطا شدی

اے پیونہ خستہ شدہ کارتِ بعثتِ او
 با مشکِ چین کہ نسبتِ زلفش نمودہ
 یکسان بود برت اثرِ زہرہ و زحل
 از فرو گشتگان شدہ دریا بے خون روا
 باین وفا و عشق من ایمان نہ از حیف
 ابر و کمان و تیر نگاہ و مژہ سنان
 بیگانہ بگشتہ ام ز دل و دین مہوش خویش
 چون داشتی بسیر گریوئے آن صنم

اکسیر بیچ فائدہ محبوب را نکرد
 اے خاکِ کوئے یارِ بدروش و داشتی

رباعیات و قطعات

رباعی نعت

سلطانی جسم و دم گدائے تو شوم
 سیرِ بختِ فدائے خاکِ پائے تو شوم

اے سیدِ لولاک فدائے تو شوم
 وار و میرِ محبوبِ ہمین سودائی

ایضاً در نعت

شاہِ فلک و زمینِ علیک الصلوات

اے ستیذمِ بلیں علیک الصلوات

باجان و دلِ حنین علیک الصلوات

محبوبِ زشوقِ دلِ ہمین میگوید

ایضا در نعت

وے حامیِ مسلمین علیک الصلوات
شاہنشاہِ ملکِ دین علیک الصلوات

اے شافعِ مذنبین علیک الصلوات
وہ دلِ محبوبِ ہمین است مدام

قطعه تاریخ شادی سید زاده

این تلخِ فضیلتِ تبارک بادا
اے صاحبِ فوالکرمِ مبارک بادا

اے سیدِ نیک ذاتِ عالی گوہر
شادیِ پر نمودی و خلقِ بگفت

قطعه بند

اللہ تقدس و تبارک بادا

سالِ شادی او کہ اور را حفظ

گفت از دلِ اسلام و سرِ دینِ محبوب
شادیِ پر نمود مبارک بادا

قطعه تاریخ وفات جناب والدہ صنام حرمہ مغفورہ

بگذر شتہ دینارے دُورِ عالمِ سوئے عقبیٰ شدہ

چون مادرِ پر شفقتم از امرِ حقِ لم یزل

از بھرِ مالِ طلقش محبوب با جانِ حسنین

از حضرت روح الامین تاریخِ راجو یا شدہ

چیریل برزد این ند چون پازد بیکر کشید
جائے کثیر فاطمہ در حبت الماویٰ شدہ

قطعه تاریخ وفات سید قطب شاہ مرحوم

چو سید قطب شاہ از دار دنیا
تباریخ وفاتش ہائے غیب

بعقبے رفتہ در کعبہ رخفت
مکان قطب شہ حبت شدہ گفت

قطعه تاریخ جمع و بیع دیوان مفتی تصنیف مفتی ابامحسن مرحوم

مفتی دین مستین جمع چو اشار کرد
توسن طبعش نمود پوید بیدان شعر
از پئے تاریخ طبع فکر محبوب کرد

میر فلک بر نمود گوہر انجم نثار
گوئے سبق را ربود از شعر اے کبار
ہائے ش از آسمان از مد کرد گار

چون سریدین برید دل ز عدد و بر کشید
گفت شاین گنج جہم از گھر شاہوار

قطعه تاریخ طبع و تصنیف ترجمہ مثنوی میر حسن از مفتی اصنام مرحوم و مذکور

مثنوی میر حسن را نمود

مفتی دین ترجمہ بے بدل

شد جو سوالم خسرو بر محل

از پیر تاریخ بن حبریش

گفت خرد بے قدم عیب و ریب

آمده این ششوی بے مثل

ایضاً

منو و مفتی از طبع رسا و فکر لاثانی
سخن گوئی سخن سنجی سخن فکری سخن دانی
کمال و حافظ و سعدی فردوسی و خاقانی
منوده تو سن طبع بدشت فکر جولانی

زار و ترجمه در فارسی نظم حسن را چون
چنان داد سخن داده که بروی خستم گردید
ز فردوس برین صد آفرین بر طبع او گویند
بسال عیسوی طبع و تصنیفش ز شوق دل

سراحد ابرید چشم بدین را بخش انگه
کلام بے نظیر از طبع مفتی سال او خوانی

قطعه تاریخ تعمیر بد وزیر آباد

پیر تعمیر بد غنیم از تائب ربانی
نزدوده رونق اسلام از راه خدا دانی

چو کرده اهل اسلام وزیر آباد از بهت
زاول بانش راجه شیر الله خان گردید

چو پیر سید ز جبریل امین تاریخ تعمیرش
گفتا شد ز لطف حق بنائے قبله ثانی

قطعه تاریخ وفات راجہ فقیر اللہ خان حوم

خان بھادر آن فقیر اللہ خان
عالم و عامل حکم ایزدی
بود مصروف عبادت روز و شب
سن عمرش چون شد ہشتاد و پنج
بہر سال فوت او محبوب کرد

راجہ راجو راز فضل خدا
متقی و با خدا و پارہ سا
ذکر حق میکرد صبح و مساء
رو بوقت سہی کرد زین دار فنا
التجائے در جناب کبریا

ہاتھش سرود از عرش برین
شائش بادا محمد مجتبیٰ

قطعه تاریخ تیاری جنگ لہ نقرہ خاںقاہ حضرت گنج بخش صنا

شدہ تیاری از عقیدت دل
سال تانیچ را چو بر جستم

نقری جنگ لہ فضل خدا
ہاتھ غیب از سر از سما

گفت ہند علی بھویری
بادل ہوش و دین بسا بنا

قطعه تاریخ وفات شیخ غلام حسن مرحوم

چو شیخ خان بھادر شد ز دنیا

بجنت داد حق بابے فیض

محمد مجتبیٰ بادا شفیق

بسال فوت اوائف برمود

قطرہ طبع دیوان مین طبع رنگین محترم شاعر شہرت باقی دایرہ شریعت تعلیم
ریاست جموں و کشمیر

۱۲۵

غرض دیوان کو جسکے مضامین گل چین کئے
ہر اک مضمون رنگین کو لکھ دے عدل کئے

جناب حضرت نواب صاحب بلکہ عالی
سخن کے ہم جواہر دیکھتے ہیں سہیں لائانی

ہوئی تاریخ کی جستجو شہرت کو ان روزوں
کہا ہا لطف سے یہ اسکو گلستان سخن پہنچے

آخری درج شدہ تاریخ پر یہ کتاب مستعار
لی گئی تھی، مقررہ مدت سے زیادہ رکھنے کی
صورت میں ایک آنہ یو، یہ دہ آنہ لیا جائے گا۔

